

к XVII. Нью Йорк, Четвер, 7-го Січня 1909. Число 1.

Vol. XVII. New York, N. Y. Thursday, January 7, 1909. No. 1.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬ СЯ!

ри нагоді свят Рождества Христового засилаємо усім нашим читачам, приятелям і приклонникам сердечні бажання Веселих Свят!

РЕДАКЦІЯ.

Христос Раждаєть ся!

Рождество Христове — день торжественный и целый свѣта; се воплощенья Сына Божья и приходу Его на землю, чтобы спасти людской род от загибелі. — День е днем радости, рожденья, сходящих, божьих споманів, солодкого почувань, виміни похвал — а поперед того се день взаимных казнь і доброї волі. Раді, нужденіе те сердце не задрожитъ радостью на згадку про сю велику новину, яку Ангели голосили свѣтови перед тихою і святою ночью Різдва Христового. — Никчемный сей человек, что крие у своім сердцем ненависть до своего ближнего в той день, когда ангели з неба звѣстуютъ: „на земли мир, и благоволеніе“. Изъ всѣхъ сторій чуємо, что те красне желаніе: „Веселихъ, паславныхъ свят!“ — Там то й мы в нинѣшній спосібности даємо нашим читачамъ і сердечніші наші бажанія, іменно, щоб сей день, в котрімъ ангели принесли свѣтови „великую радость“, був для всѣхъ людей мира, веселости і правдивого счастья.

Не всюди однак і не всімъ знайдете, шан. читателі, правдиве счастье. Де ж його шукати? Якъ завоевати людському сердцу счастье і спокій, которого воно бажає? Чи може человекъ найти счастье в богатствахъ того свѣта? Чи знайде його в роскоши і тілеснихъ развратахъ? Чи в почестяхъ або в славі людській? Ні, людское сердце не удовлетворяется только деланками, бо воно хоче і шукає счастья не такого, яке триває лише кілька хвиля, но счастья такого, яке не устає, якого человекъ забрати ему не може. І чи знаєш, шан. читачу, де такого счастья шукати? В таенді і яселъ Вифлиемскихъ! — Там від новонародженого Дитятка навчить ся тайни правдивого счастья та человекъ освѣтитъ и просвѣтитъ, бо до всѣхъ відзываетъ ся Христосъ: „Я прийшовъ повнати мѣсто Того, що мене послав! Я прийшовъ, щобъ васъ відкупити, а прийшовъ, щобъ васъ уна-

оливить, щобъ у всѣмъ статись для васъ взірцемъ!“

Пійдімъ отже бодай думкою до Вифлиема в день Рождества Христового, такъ, якъ колись бідні пастухи спішили повзвально до таенки, чтобы оглядати новонародженое Дитятко. Поспішимъ до яселъ, чтобы в нинѣшнюю днину віддати поклонъ Богу, который з любви і милосердия для насъ став ся человекомъ. Спішимъ до Него, чтобы научиться, что тоді лише дінаємо правдивого счастья, коли возьмемо собі Дитятко Божье за взір до наслідованія.

Спішіть до яселъ Вифлиемскихъ ви, що терпите убожество, недостатокъ і нужду; ви, що зносите голодъ і змѣно, спішіть до Ісуса лежачого на сімъ середъ зимової ночі і наберіть ся від Него терпеливости і піддані волі Божій. Політите за смучені серця ваші бо самъ Син Божій став ся своимъ убожествомъ подібнимъ до насъ. Хочъ свѣтъ вами помітує, хочъ васъ не навидить і вами погорджає, не смутіть ся і не ремствуйте, бо самъ Спаситель свѣта почтивъ убогий станъ обіцюючи „убогимъ духомъ“ царство небесне.

Ви-же, що ліпше маєте, спішіть такожъ до Вифлиемскихъ яселъ, чтобы научиться сеі великой правди, що богатства не становлять всего на тімъ земли, що не вартъ привязувати душі до земськихъ дібръ, які „яколімъ може украсти або хробою вгризти“. — Тутъ у Вифлиемській таенді дізнаєть ся богатій, чому самъ грѣш і те, що за грѣш можна набути не привілея віколы правдивого счастья. Тутъ, при яселъ навчають ся, який ужитокъ треба робити зъ дібръ земськихъ; від Христа довідують ся, які обовязки вкладають на нихъ богатства.

До нихъ відзываетъ ся новонародженое Дитятко: ви, що тішитесь достатками, памятайте, що ви не посідачами їхъ, а лише опікунами. Вашій опіці повірив Богъ ті річі, щобъ ви стали ся гідними їхъ завідателями. Отже завідайте ними після заповідей Божихъ, а знайдете посередъ богатствъ і достатківъ миръ і правдиве счастье.

Різдвяні свята на селі.

(Згадка старого емігранта).

Як тільки заїде святити піст — Пилипівка, ми вже про ніщо інше не думаємо, не говоримо, лише про надходяче Різдво. Ось походилися до нас сусідські хлопці й дівчата на вечерниці. Позасідали всі лавки і всі стільчики тай прядуть куделі. Хвалам мовчанки. Чути лише, як фуркотять весело веретена.

„От вже і свята за плечима“, перериває тиши ну один парубок.

„Ая, — відказує сусідська дівчина — а ми ще навіть олію не забили; треба буде їсти пісню капу-сту“...

Гутірка розпочала ся на добре. Кожде з присут-них хоче щось сказати; кожде має свої особні мрії, свої питомі уподобання та забаганки. Очевидно ровмо-ва іде тільки про свята. Одно любить дуже кутю, друге вурдяні пироги; сей любить судака, той волить підпеньки. Один хлопчина пригадує собі і другим всі подробиці з торічних свят: всі весело жартують, сміються ся, а нарешті починають колядувати.

От так то минали нам трохи не всі вечери і до-світки. І не оглянувши ся, як влетіло шість тяжких посту і надійшов Святий Вечер.

Не знаю, як де, але у нас називають святим ве-чером цілісний день навечеря Христового Різдва. Пригадую собі дуже точно, як мій покійний батько будив нас бувало дуже досвіта: „А вставайте вже спляхи! Пора брати ся за роботу! Сьогодні Святий Вечер!“ Всі зривають ся охочо, змивають лице студе-ною водою і забірають ся жваво до праці. Одно опи-кає пшеницю на кутю, друге розчинає тісто на кни-ші, третє обирає картоплю на пироги, четверте щип-ляє рибу і судака, п'яте перебирає сушені сливки і яблука, шесте готує гречані крупи та капустяні лист-ки на голубці, — словом, всі мають призначену якусь роботу; нікому не вільно дармувати.

Скоро тільки розвиднить ся, подають на стіл ми-ску печеної бульби і бохонець хліба. Всі приступа-ють до стола і, навіть не сідаючи, споживають ху-тенько неவிбагливе снідане. По такій скромній пере-кусці відділяють ся „козли“ від „аглиць“: весь му-жеський пол виносить ся на двір, а в хаті лишають ся самі „кобети“.

На дворі крепкий мороз: в повітря аж іскри ска-чуть, а білі воробчики від великої студени лиш крильцями тріпають, заодно у вікна заглядають. Я ки-ну бувало пташкам жменю сім'я, або якого иньшого зерна, а сам жену худобу до води. До ріки спорий кусень дороги, але я на коня сідати не хочу, бо бою ся, що вже з нього живий не злізу; замерзну на нім, закачаю мов тая картопля. Корови та коні йдуть собі повагом, неначе прочуваючи, що наближаєть ся та хвиля, коли їм вільно буде порозуміти ся між со-бою людською мовою*) Я підскакую за худібною на-че воробець, підганяю її батіжком, а сам не знаю, як упорядкувати свої гадки. Бо мені на душі так весело і мило, що аж в голові крутять ся. Гей! — та ж бо то Різдвяні свята! кілька втіхи й радості! Прийдуть колядники великі й малі: одні з ясно освітленою зовнішністю; другі з невеличкою шопкою; треті з вели-ким вертепом, в котрім такі красні ляльки співвають і пуляють... Прийдуть також з „козою“, а там вже будуть перебрані і пани і хлопці; і пейсатий Мопко і його зателепана Сура; і пан „шандар“ і якісь „ко-місар“.

Притна скотину домів, повакладав за драбину овійжої соломиці, а сам грав в руки тай нуж викида-ти гній на обору. Кидаю, кидаю, аж руки пахнуть. Свіжий гній курить ся і мені з чуприни курить ся. Але то ніч; треба всьо випратати, бо і яже-ж бідний худібі лежати в бруді через цілі три дні. Як свята, то для всіх, а німина також багато чує, хоч говорити не вміє.

Скінчив одну роботу, запрагли зараз до другої; наперед веліли складати на купку порубані дрова, а відтак пігнали до сікарні тай казали крутити коле-сом... Ріж, сину, січку... А тої січки треба було стра-шенно много, бо худоби було кілька штук, а тут ще три дні свят.

Тимчасом в хаті робить ся инша робота; там по-рають ся газдині, „таракхають“ так вдово, що аж на вулицю чути. Одна робить пироги, друга голубці; иньша щось товче, але так, що аж ціла хата трясеть ся. В нас була доволі численна рідня, а ще й два наймити і одна наймичка. Як вся тота „гомота“ зача-ла крутити ся, то аж в ушах гуділо.

Якось ми вже упорали ся з тою нелюбою мені січкою і я вбіг на хвилину до кімнати, щоб розігрі-ти вакостені пальці. Тут така я попав ся зараз в живіт руки. Одна госпося веліла мені обирати і кра-

яти цибулю, а багато, бо її треба було і до книшів і до капуста і до всякої омасти. Тай наплакав ся-ж я при тій цибулі; така вам кажу, остра була, що страх!

Скінчив діло з цибулею, зараз тидьнули в руки макогін тай казали терти мак до куті. Се вже були трохи приятніша робота і я навіть досить її любив-хоч тяжко було крутити макогоном, та ще уважати, щоб не абити макігри. Я бувало, як вікто не бачать, любив облизати макогін (оказано: мак має свій смак); коли-ж мене зловили на сій перемоні, то вже невід-мінно дістав два три рази в ярк. Діставав ся мені такий різдвяний даруночок з подвійного титулу. Перше: при-частійшим лизанку макогона могло справді забракнути маку до самої куті; друге: було у нас великою про-виною їсти щонебудь по голах барабільках через ці-лий день; треба було терпіти голод аж до проскурки. Хоча такі буханці мені й докучали, то я не поважив ся заплакати в голос, бо чував від старших людей, що хто буде плакати на Святий Вечер, той плака-ти ме завжди, через цілий божий рік. Сього я ніяк не хотів, тому силував ся як мож найскорше утерти сей нещасний мак тай позбути ся поганої покусю...

От нагадав собі чоловік на старість колишнього облизня за „лизане“, тай відійшла охота говорити далше про бабські справи. Нехай вже лучше займеть ся сям яка стара емігрантка...

За роботою нікто й не стямив ся, як на дворі повечоріло, а на небі заблєсла зірниця. Я перший по-мітив сю ясну зірку і зараз показав її своїй молодшій сестричці. Вона від сеї хвилі вже не відступала від вікна; все заглядала, чи не несуть вже „діда“.

Я ще вибіг на двір і там поміг старшим в докін-ченню цілоденних трудів. Ми засунули під шопу са-ні, понанесли до сіний дров, обійшли худобу, пооб-тикали на ніч двері до хліва і стайні, попускали те-плі, соломані мати. По сім я скочив хутко до хати і закликав ще на сіннім порові: йдуть вже, йдуть! Сей мій оклик поділав на всіх електривуючо; всі були зворушені.

В сій хвилі отвирють ся широко хатні двері і до кімнати входить господар дому, мій отець, несучи на руках сніп сріблестого вівса. Се той „дід“, за котрим так виглядала крізь вікно моя мала сестричка. Пере-ступивши поріг, пристає газда на часочок і витає нас всіх словами: „Добрий вечер!“ Ми відповідаємо одно-голосно: „Дай Боже доброго здоров'я!“ По сім при-витаню йде батько повагом аж на другий кінець кім-нати і ставить „діда“ на покутку під образами, на лавці біля великого ідального стола. Зараз за батьком увійшов до хати мій старший брат з великою вязан-кою мягенької вівсянки, що має послужити на „діду-ха“. За брагом показав ся наймит, несучи спорий го-беремок пахучого сіна. Оба вони, подібно, як сам го-сподар, повдорювали нас тими самими словами і ді-стали таку саму відповідь.

Розпочали ся зараз вступні приготування: газдині накривали стіл, та застелювали лавки сіном, а ми з сестрою розкидали по хаті „дідуха“, наслідуючи при-тім голоси всіляких домашніх звірят: я косякав, ричав, гавкав і мавкав; сестра квочала, кукурікала, квакала і гогала. Нам помагав в сім важнім ділі най-миток; він лавив з „дідухом“ по під столи та ліжка і ржав, квичав, бечав, та блєвав.*) Можна собі уявити, який се був чудовий концерт, коли ми всі трое поча-ли переганяти ся в отсім накликуваню та наслідова-ню домашніх звірят і птиць.

Нарешті ми скінчили свою роботу і стали при-дивляти ся, як порали ся старші. Отже одна газдиня наложила на стіл сіна, друга поклати на середину стола невеличку торбинку конопляного сім'я, а по-чотирох рогах по одній головці чіснику. Се сім'я і чісник мали послужити в будучности як неомильне средство проти усяких недуг, так звіврячих як і люд-ських. Розстелене рівненько сіно прикрили біленькою як сніг скатертю, а батько поклав зараз на середину два книші, один на другім; у верхнім книші викрав „жидиком“ дірку і встромив в неї велику, неуживану ще овійчку. Брат кравав великий пилтований колач, а наймит робив те саме з книшом.

Коли вже всьо приготоване було до вечері, пер-ший батько клякнув в покорі, а за ним ми всі при-пали на коліна і занесли свої коротенькі, але горячі молитви до Того, що „дійшов днес із небес, щоб спасти люд свій весь“. По молитві взяв отець в руки маленьку мишину і почав ділити всіх проскуркою з медом, складаючи притім кождому різнородні желаня, залежно від віку і стану. Наперед з'їв сам малень-кий кусочок, а відтак, зачинаючи від найстарших, йшов чергою аж до наймолодших. Се була велика торжественна хвиля, коли старенький господар дому, неначе той старозавітний патріарх, говорив кождому кілька сердечних слів, желаючи здоров'я та всього

добра, або дякуючи відповідні науки. Кожний стояв, на-че вкопаний в землю, слухаючи „повінчованя“; від-так цілував батька в руку і отирав тихцем горячу сле-зу, що спливала по лице; — слезу радості та вдяч-ности до Бога і до людей. „Слава во вишних Богу, а на землі мир, в чоловіцх благоволеніє“. Се благо-воленіє так і яснєло кождому з очей, а вже певно мир божий гостив у серцях всіх тих простачків; се було видно зараз з першого погляду.

Підійшов покійний батько з проскуркою і до ме-не: „Дай тобі Боже, мій сину, здоров'я і щастя!“ Будь багатий як земля, веселий як весна. Слухай тата, шануй всіх старших... Учи ся пильно... а аби-ків не роби... малої сестрички не бий, бо... бо... воза сирітка“... Заплакав старий як мала дитина. Заплака-ли всі діти на згадку помершої матери; навіть най-мичка і оба наймити прослезили ся і обтирали рука-вами очи.

Позасідали до стола. На першій місци засів бать-ко, о коло него саджили ся иньші. Було нас всьо до пари і ми з сього вельми раділи, бо непаристе ча-сло засідаючих до вечері не принесе щастя родині. Отець підніс ся з місця і почав сильним, теноровим голосом хороший, різдвяний тропар: „Рождество твое, Христе Боже наш“. Ми потягали за батьком поважно і урочисто. По скінченю тропаря усіх кождий на свої-ім місци, а газдині почали подавати на стіл всілякі страви, омащені суто смаженим з цибулею олієм.

Наперед була капуста з розколоченою фасолею. Потім подали пироги: картопляні, капустяні, сливані і вурдяні.) Відтак дали смачні підпеньки, опієля го-лубці, потім судака і рибу а намонєць солодку кутю. Першу ложку куті зачерп батько і виклав її на по-ваду; за ним кидали иньші, по старшині, але тільки „хлопи“, бо „бабам“ не вільно... Зерна пшениці при-чіпляли ся до стелі або цілою купкою, або порозки-дані. — залежно від того, чи кидало ся прямо в гору, чи трошки скієно. З сього ми ворожили зараз про-пчоди і пасічництво. Чия пшениця держала ся по-вали в купці, сей мав мати велике щасте до пчол; хто ж кинув ложкою незручно і пшениця порозкаку-вала ся, — сьому вже не бути пасічником. При тій церемонії було чимало сміху та жартів, особливо, коли рій втікав... себ то, коли хтось викинув кутю до повади так, що зерна почіпали ся стелі довгим рядом.**.) Кутю їли всі, кілька хто хотів, лиш малим не давали багато, щоб не розболів животик... На за-кінчене вечері пили усі солоденьку юшку з сушениць тай купали смачних пампушків.

Тут годить ся зазначити, що звичай велить поку-шати кождої страви, яку подають на стіл на Святий Вечер. Як хто чого не любить, нехай не їсть, але по-купшати все таки треба.

Як тільки повставали від стола, зараз наймичка забрала всі ложки і вибігла з ними на двір калатати. Калатала тай калатала, а все наслуговувала, з котрої сторони забреше собака, бо з тої самої сторони прий-де неодмінно її жених... По заспокоєню своєї цікаво-сти вернула служниця до хати і позапихала всі лож-ки „дідові“ за пояс, инакше кажучи, повтикала їм за перевесло вівсяного снопа, що пихав ся на поку-тку, наче справді яке живе ество.

Газдині спрятали хутко ві стола всі миски й гор-нята, а на однім тарільчику лишили трошки куті для померших, котрих душі прийдуть в ночи по свою пайку.

Великі і малі повасідали на лавках під „грубою“ (се велика піч, в якій палить ся соломом, щоб огріти кімнату), тай затагнули весело: „Бог предвічний“. Заледви ми скінчили отею коладу, аж тут бачимо, а в вікні крутить ся вже велика ріжнорядна зівізда. Маленькі колядники відсвівляли коротеньку коладу, повіншували, тай пішли далі, діставши пару центів за свій труд. За хвилю отвирють ся двері і входить ціла компанія: наперед ліє через поріг „коза“, за нею ступає гордо властитель сеї „кози“; потім іде жид і жидівка, потім пан „шандар“, а врешті яких п'ять-шість хлопців, що мають призначені иньні ролі. Всі тоті „панове“ стають смирно коло дверей тай колядують. По скінченю коляди виступає на пе-ред сам голова цілого сего гварієства і звінким, сильним голосом рецитує поважно й поволи отсе-„повінчоване“:

„Во Вифлеєм Христос народив ся,
Яко чоловік на сімі повив ся.
Три царі від Востока прийшли,
Народженому Ісусу дари принесли:
Золото, ладан і миро Йому віддали,
Собі в нагороду по короні взяли.
Тої корони і вам жичу в небі оглядати,
На віки з Христом жити — царствувати. —
Чого жичу, віную:

Христос раждаєть ся!“

*) Між нашим простим людом закоринила ся сильно повірка, що на Святий Вечер в часі вечері або навіть і по вечері уся скотина дістає людський голос і говорить одна з одною через кілька хвиля.

*) Нас дітти навчили вірити, що хто при розстелюваню „ді-духа“ кляче або наслідє голос якого домового звіряти, то се зві-ря, чи птиця буде відтак добре ховати ся у нього, коли він, ви-рішши, стане сам газдувати. Котра отже дитина любила які звірята або птиці, то ті кликала або наслідувала.

*) Вурда робить ся з потовченого макуха, а макух се останній того насіння, з якого витискають ся олії.

**) Сю курю здравували з поваги аж на Стрігана; після лі-руваня вола мала бути помічна від деяких слабостей домашнього скоти.

„Славіте не могу високим імпронізовану...“
 „А чи позволите, пане господарю, потанцювати трошки кеші козонці? —“ — авідуєть ся „власитель“ козовьки.

На потакущую відповідь починає чудно прибраний хлопець, ошівати якусь монотонну циганську пісню. „Коза“ скаче, калатає шокую, фяркає, копає... Всі регочуть, он, лиш один „шандар“ стоїть просто мов свьчка. Потім дають коз іста і пати; потім „коза“ будім вдихає; приводять до неї якось „паруляка“ і він пускає її кров, а вона знов здорова і знов весело скаче. Відкаж починаєть ся діяльог „Момом“, потім з Сурою, потім „шандар“ робить шось там в імени права, а потім дістає голова ксмапий „жуку в руку“ — і всі йдуть даліше.

За якої пів години приходять інші колядники з вертепом. Знов колядують і віншують і знов гуляють в вертепі розмаїті лальки. Але хто би там годеи вьсьо тог описати. Треба уродити ся і жити на селі, щоб відчуті і зрозуміти вьсьо ту безмірну радість з приводу Христового Різдва.

Довго в ніч колядували наші, або оповідали собі всілякі байки, а я з сестрою і наймитком качав ся так довго по „дідуху“, поки сон не склеїв мені очий. Пробудив мене голос дівчак; се дакові хлопці бігали від хати до хати, дзвонили хвильку під вікном і тим робом будили сплячих. Я зірвав ся на рівні ноги, швидко умив ся і вбрав ся тай зараз пішов з татом на всеночне.

Самого бог-служення описувати не буду, бо воно всім знане; скажу тільки коротко, що хто хоче навчитися хвалити Бога широко, від серця, — нахай іде на село.

Перший день свьят проминув зовсім спокійно, лиш вечером колядники ходили попід вікна тай кінчили свої „тури“, розпочаті вчора.

За те значно більший рух був на другий день свьят. У нас пазивають сей день „Колядами“, бо тоді ходять колядувати по селі всі церковні братства. Ще дуже досьвіта зривають ся всі хлопці, а й дівчата, палити „дідухи“. Один старший парубок, а як того нема то сам господар, згортає вьсь „дідух“ в одну жупу, вьже перевеслом і з словами: „Бувайте здорові“ несе його на вулицю. Тут кладе „дідуха“ на саму середину дороги зараз напроти своїх воріт і підпалює. Палаючий „дідух“ ззаблює всі сусідські діти. Вони сейчас збігають ся на місце екзекуції і скачуть через огонь так довго, поки уся солома не спопеліє. Остатній попід розгортуть діти по вулиці в виді трираменного хреста і біжуть далі, нераз в одного кінця села на другий.

Рано ідуть всі до церкви, а по бог-служенню зараз групують ся у відповідні гуртки тай ідуть колядувати. Очевидно тепер вільно колядувати тільки тим, що ходять в дзвінками, а се знає, що вони належать до церковного братства або сестрицтва. По хатах майже зама тільки дівтора або немічні старці то каліки, бо все проче колядує на церкву. Ось там чути низькі басові голоси стария „хлопів“, там знов лунають захрипці голоси „бабів“; тут свьівають парубки, там дівчата. Ціле село колядує. Звичайно буває так, що старшина церковна гостить у своїм домі всіх своїх братчиків чи сестричок. І так старший брат гостить у себе мужичинів, а старша сестричка кличе до себе і приймає всі жєнщини.

На третій день свьят кінчать братства свої коляди по селі, а хлопці ховають всі „шопки“, „вертепи“, „ковзи“ і иньші причандали по коморах та стріхах аж до слідуьчого року. Вечером того самого дня видко на лицах людей якусь ніби апатію, ніби жалє за свьятами. Діти жибоньть про всі свої свьяточні вражєня, а старші заявляють благорозумно: „Е, свьята — свьята, а по свьятах більше треба“...

На сам Невий Рік бере господар „дїда“ за підпашу тай несе до тайні і до хліва. Трошки вівєнка в'їли коні, трошки корови, а трошки телата. Пропав „дїд“, але буде знов на другий рік. Дай Боже дїждати!

О—ч.

ЗНАКОМИЙ.

Як їду я, Іван каже,
 Так їду до раю,
 Бо я в йому преславного
 Знакомого маю.
 А знакомий, як знакомий,
 Це річ добре знає,
 І аставить ся і попросить
 За службу Івана!
 Служав його пан Гаврило
 І став дивуватись,
 Звідки такі знакомости
 Іван може мати?!!
 А Іван йому на то:
 А маю „дїждати“ —
 Святий Петро, — я то знаю
 З Нового Завіта!

Чалий.

Лист із старого краю.

Під кєнець року у нас аж зародили ся від ювилейних обходів. Б, прошу лише порахувати: 25-літний ювилей „Народної Торговлі“, 40-літний ювилей істнованя „Просьвіти“, 50-літний ювилей свьятенства Його свьатостя Папи Пія X, а врешті ювилей 60-літнього володіння нашим краєм, Франца Йосифа I.

З поміж усіх тах ювилей на найбільшу увагу заслугує ювилей „Просьвіти“. Сорок літ минуло від часу, як гурток свьідомих Русинів взяв ся за свьате діло освьіченя нашого столєдья на землі галицькій. Зіашло ся 60 людей і ухвалили відорвати ся від капцєствуючих свьятюрців та від їхньої завмиряючої „Матиці“. Можна би сказати, що тах 60 людей сгановили під ту пору цілу свьідому Русь, бо прочаї тєлігєнціи говорили а собою лише по польськи, а простий нарід був в чєлєках: ще навіть не зачинав думати про яку небудь просьвіту. Якже воно змінило ся усьо за 40 літ! Нині маємо численну руську інтєлігєнцію, маємо сотки свьідомих громадян з під хлопської стріхи, маємо навіть своїх послів мужиків. Се вєсе, бодай в головній часті, треба завдячити нашій „Просьвіті“, тому просьвітно-єкономічному товариству, що покляло собі за ціль свьідомляти і гуртувати усьо руську суспільність. І наш нарід оцінюючи заслуги „Просьвіти“, сказав їй велике спасибіг через належне відсвяткованє 40-літнього ювилєю. По цілім краю, по селах і містах, гомоніли руські пісні, руські промови, бесіди і реферати. Хлоп і піп, вчений і простачок зложили глумливий поклін найлюбішшєму свому товариству, ударили чолом перед „Просьвітою“.

В сам день ювилєю нашого „найяснішого пана“ Чєхи водили ся за чуби в сусідами Німцями, а сї посвідні постарали ся о тєй, щоб в поручєня „найяснішого пана“ введено в столиці Чєх, Празі нагі суди. Дванадцять днів ждав відєньський кат на свої жертви, але таки вернув до Відня з чистими рукавичками... Чєхи думали загатити своєю обструкцією парламентарні наради, але се їм не повело ся. Бо наш парламент дістав — хвалити Бога — нового шефа в особі його ексцєленції бар. Бінерта. Се той сам панок, що мануьшого року на однім хатів датї в шкіру руським радикалам. Але тоді дістав добру научку від наших послів і від того часу вьже знає, що в Австрії є Русини...

На днях відбув ся у Відні процес проти руського публіциста М. Ловинського. Суд обжаловував його за похваляване вичину М.

Січанського, котрий, як звєсно, вислав польського графа на лєво батька Авраама. Судїи присяжні у вільниці Ловинського віддали і кари, а йасія Рєсу“ знов посрамили ся.

Польська молодіж академічна у Львові видала друковану відозву проти Австрії, і в сам день цїсарського ювилєю демонструвала по улицах, і під пам'ятниками польських героїв. Поліція — раніє тєго — котра так знаменито уміє витрити тах руськими „гай-дамаками“, поздїймала в покорі урядові шапки в авєргійськими орликами і помачала свьіпати: „Jezeze Polska nie zginie!“

Та сама молодіж зібрала ся дня 12. с. м. в львівськїм університеті і обкидала гнилими покладками цїсарського намісника Бобжинського. Розполігєкованим, молодим товївістам уроїло ся, що Бобжинський перекрєщуєт ся в Русина і що він занадто богато дає Русинам... Ну, Бог з ними тах з їх льогікою. Відай не довго вьже потягнуть пано вє Поляки, бо з голови розум лиш: кап... кап... згодом геть виплине. А наші мужики свьікують ся з польських героїв: „Борють ся за „айчизнен“ — „айками“... Який музик, такі танці... Який вояк, така і його зброя...

Написав бам ще більше, але ей Богу не маю часу. Другим разом поправлю ся. Пождіть, не гнівайте ся.

Сердєчно здоровлю всіх американських Русинів і жєлаю всім: Весєлих свьят і щасливого Нового Року! Христос раждаєть ся!

Ваш брат

Павло Береза.

Страшна катастрофа в Сицилії.

Найбільше нещастє, яке коли-небудь навістило християнськє свьіт.

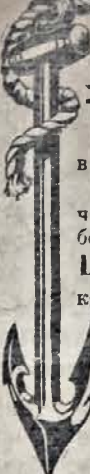
200.000 трупів.

Землетрясєне, в своїх наслідках найстрашнішє, яке навістило коли небудь землю, від коли стоїть християнський свьіт, навістило 29-го грудня 1908 р. полуднево-західну часті Італії. Катастрофа в своїх розмірах прибрала тим страшнішї розміри, що рівночасно з землетрусом вилило море і то що не згнуло під руїнами, повалених будинків, найшло смерть у філях моря.

Тут ограничимо ся на описі нещастя після телеграм, які будемо подавати в тім порядку, як вони доходили.

Зараз слідуьчого дня людськість не здавала собі справи з величини нещастя, все такої першого дня число жертв подавано на більше як 100 тисяч.

Яких розмірів досягла катастрофа, видно із сього, що сотки міст і сіл, що стояли колись вздовж просмику мєссинського зникло з поверхні землі. Землетрус трєвав лиш 30 секунд, але був так сильний, що в місті Мєссина найбільші будинки вилетали з підвалинами у воздух. Місто Рєджіо, числяче 50.000 мешканців, зникло зовсім з поверхні землі. З усіх мешканців до дньєш вратувало ся вьсьо лишєнь 5 чи 6 людей. Чи се місто запало ся в землю, чи його море забрало —

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER

Ви не можете працювати, наколи чуєте коле в боці; тоді не можете нічого робити вичідно. Найпопичнішим средством для терпєних на ломанє костий, ревматизм, кєпєлє в боці, біль зубів, застуду єсть уживанє **Dr. Richter's Pain Expeller** у, котрий сейчас помагє, наколи покажуть ся лиш перші симптоми недуги.

Тримайте бутєлку сєго средства в запасі, а коли потребуєтє, то воно стане Вам в пригоді. Натєрвайте вєчєром і рано болєючи місця, а се вжитєє горячєку. Всі аптєки продають по 25 і 50 цєнт. за бутєлку. Уважайте на котєвну марку. F. Ad. Richter & Co 215 Pearl Str., New York.

не знати. В місті Катанзаро лєдєви пару людей спєсло ся від мєрти. Всі иньші погнули. Головне місто Мєссина предствєляє ся як одна купа згарищ і руїн. Сотки тисяч трупів лєжить непогребаних, до міста не можє дістати ся ні морєм ні сушєю, поживи нема, і поміж позісталими панує страшний голод. Свєдєки, що спасли ся, оповідають страшні річі. Одна жінка кажє, що коли наступило землетрясєне, усі мешканці спали глумливим сном. Раптом задзвонили вікна і сї якасє невидима сила викинула з ліжка на середину кімнати. На пів непритомна вибігла на вулицю і її очам предствєив ся страшний вид. Сотки божєвілєних зі страху людей, неодагєньних, з нєлюдським криком вибігали з домів і бігли на ослїп, сєред трємязи, клубів пороку, трїскогу валючих ся домів. Час від часу з пєкольним гуком вибухали збірники газу і сейчас здїємали ся до неба височєнні стовпи огню, які єще більше збільшували перєполох і паніку. Тисячі людей погинуло під руїнами валючих ся домів, сотки тисяч позмирало голодною смертю, привалєні руїнами, покалічєні. А помочи не було їм кому подати і вони надармо кликали сєред страшних мук ратунку. В місті Мєссині нагромєдили ся такі маси трупів, що о похоронєнню їх нема і мови. І ось італійський уряд порішив, як тільки впєвнить ся, що вьже нікого живого нема під руїнами, зніщити їх бомбами з корабельних гармат.

Щє страшнішє предствєляє ся катастрофа в місті Рєджіо. Тут одна каменїця не лишила ся. Капітан корабля „Умберто“, що перший добив ся до нещасного міста, бачив як позісталі живі по землетрусі з голоду зводили криваві битви, щоб лиш дістати ся до буди собакі, яку живиєм роздирано і їдєно. Страшно велике є число малых дїтєй, що лишили ся круглими сиротами. Сотками лєзять біднята по руїнах, голодні і залєжани, кличучи за своїми мамами. Многє є таких, що ще не знають назвати свого імени. Та колб і сказали, то ніколи не найдуть вьже своєї рідні. Сї, що спасли ся з міста Рєджіо, не вьміють сказати яким чудом вони се здієли.

Один робітник, що пів божєвілєний зі страху спєсє ся оповідає, що коротко перед досьвітєм почув гук неначє зі соток гармат. Сейчас потім побачив, як ціла долиньа дїльниці міста закопїхала ся і з грюком запала ся. Сейчас на сє місцє впали спінєні філі моря, яких 30 стїп понад улицы. Що було далєшє, він не знає.

Місто Баїнара зніщєне цілєковитє з 10.000 мешканців ні одна душа не спасла. Де колись христє та жєштє поставили тепер єсть негєтаємний валпєн поєсєпано звалища цвєтуьчого перєд пару годинами міста, щоб в сєй спєсєб охоронити ся перед вибухом зарази повєтаюьчої з непохоронєних трупів.

Волосє єтає на голові, коли читає ся оповіданє про сє нещастє. Один чоловік, що його видобуто з під руїн міста Мєссина так оповідає: „Пожар, повєсталий з вибухів газу в газівєнь ширити ся і приближає ся по-

воли. Люди лєжать під руїнами повалєних домів, видять поволє аблїжаючу ся огнєву смерть, але не мають сили ані зспромоги лєбути ся під авалищ, щоб втєчи перед страшною смертю в огні. А огнь, неначє глумлячи з людського бєсилья, поволє страшно підходить до своїх жертв близєше і близєше. Их божєвілєний криє розпуку мішає ся зі стоном тяжко ранєних. Голодом і розпукою знеможєні иньші кидають ся впрєст в огнь і гинуть.“

Сє єсть описє тільки з тих місцєвєстїй, що лєжали над морєм і тоху скоршє туди можєна було дістати ся. Що дїє ся в сєредині краю навіщенєго землетрусом, годі сказати, бо вєдєроги, телеграфи і телефони поніщєні.

Якє сказано, що пощадив землетрусє, то добавило морє. А воно з такою силою вдарило, що великі пароходи, неначє думпінки орїха повикидало далєко на сушу. З мєнєших кораблів звизжє 500 потопило ся з цілою нагою.

За першу вість про катастрофу задрєжав увєсь цивілізований свьіт. З усіх усьодів спїєхали ся жєртви для помочи нещасним, які до дня 2-го с. м. досягли висоти пару мільїонів долєрїв. Усі корабельні компанїї вислали на місце свої кораблі, і сє є найскоршїй рід помочи. На кораблях нещасні находять поміщенє, а головнє, охєрону перед голодною смертю.

Ніч Вифлєємска в Кокус. Н. Й.

В сам день Різдва дня 7 лєт. ян. 1909 відиграють в парохії Кокус ораторію сценічну „Ніч Вифлєємска“ під управою д. Філіппа Тимкєвича слідуьчі аматори:

Молодий пастух: Й. Королїшин
 1 пастух: Е. Королїшин
 2 " І. Гулатий
 3 " Д. Зальонієв
 4 " М. Дмитєрко
 5 " Т. Грацєнь
 6 " А. Гєлєта
 1 подорожний: І. Стрїльчєв
 2 " І. Сєльвєцький
 3 " П. Рєпїцький
 Ангєл: Ел. Рєнчєвска
 Хор ангєлів: хор дївчєй
 Ірод: Ів. Нєдїльський
 Дворянин старший:
 Т. Королїшин
 Фарисєй: Н. Мєдузєля
 Гаспар: Т. Гєнчєвський
 Мєлхіор: Й. Філіпп
 Валтазар: Ів. Мєхєлєв
 Симєон: Й. Дзємбє
 Служачий: М. Мєхєлєв
 Жовїїри, Ірода дворяне, Служба
 Початок о год. 8-їй вєчєр.
 Вступ 25 цєнт.

ВЕЛИКИЙ БАЛБ
 устроєє бр. св. Ів. Хрєстїтєля, від. Р. Н. Союзє 52, в Holyoke, Mass., на дєнь 16-го сїчня в Hibernian Hall, cor. Front and John St. Початок точнє о годині 7-їй вєчєр. Вступ 25 цєнт. Пригравати будє нїмєцька орєстра. Всіх Русинів, як з Голїнок, так і з околїшньїх участє. За добру забаву і облєгу рєчьє балєні

Комітєт.

SVOBODA

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
44 Hudson St., New York, N. Y.

Published by
Little Russian Nat'l Union of
America.

Rev. P. Poniatyshyn,
Superintendent.

411 Washington Ave.,
Elizabeth, N. J.

Anth. Curkowskyj, editor.

184 Hudson Str., New York.

K. Kirczow, manager.

184 Hudson Str., New York.

Terms: Two dollars a year.
Established 1893.

Advertising rates furnished on
application.

Entered as second-class matter
December 21, 1906 at the Post
office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

газета для руского народа в
Америці і орган „Р. Н. Союза“,
виходить щотижня в четвер і
коштує:

в Америці на 12 місяців... \$2.00
по стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців... \$1.00

Оплатувати газету треба все-
гда з гори.

Гроші треба посылати в ре-
дакцію, або через
express, або поштовою
money order (моні ордер). Money
order, то є карточку, котру від-
дає від почтара або агента на
express-офісі, пішлить нам,
бо без того ми не годні грошей
доставити.

Адрес:
„SVOBODA“
44 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби його адрес змі-
нили, мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.

Заява Братства св. О. Николая ч. 92.

„Общества Русских Братств“
в Бервік, Іл.

Отсим заявляємо і пода-
ємо до відомого Головному
урядови О. Р. В., що ми,
урядники і члени, вібрані
на мітингу дня 21. Децем-
бра 1908 р. ухвалились
одногласно виступити з О.
Р. В. з наступних причин:

1) Задля очернювання у
органі О. Р. В. „Правда“
нашого першого Владика
Кар С. С. Ортинського.

2) За писане статей у
тій же часописі, наклику-
ючи до переходу на схиз-
му.

3) По причині захвалю-
вання язика російського, а
цурація свого рідного,
котрого вас мати учила.

4) За червене наших на-
родних діячів, котрі у ста-
рім краю борються з ля-
хами, о красшу долю для
своїх братів, плекають сво-
ю рідну мову і свої рідні
півні та звичаї, за захвалю-
ване зрадників і народних
Юд. Дальше за очернюван-
ня наших щирих діячів, свя-
щенників і патріотів на а-
мериканській землі, котрі
не дають вам загнати наш
нарід до московської ко-
шари і не дають народови
стати зрадником своєї рід-
ної країни.

Заявляємо, що ми Ро-
сій, як наших братів-
і як Славян любимо, але
бридимося Юдами і пере-
кичниками і своєї матер-
ної мови не покинемо. То-
му і бридимося та погор-
джуємо шкідливою народ-
них і перекичників, з нею
не можемо зводити ся і не-
тій причиною виступаємо з
О. Р. В. а рішалисьмо
вступати до такої органі-
зації, котра боронить наш
права і нашу мову. Дума-
ємо, що за нашим слідом
йдуть і другі братства, в
котрих не замерла ще
любов до свого народа.

В доказ того кладемо свої
власноручні підписи і пе-
чат.

Василий Стрібницький,
предс. датель,
Федор Луканович,
секр.
Андрій Желізняк,
касієр.

(Печат)

Побратими.

Наші американські опі-
куни пішли слідами старо-
краєвих „славянофілів“ і
заключили з собою щиро-
сердечну дружбу. Коли
взьмемо в руки „Вістник“
або „Правду“ або „Світ“
або „Поступ“, побачимо,
що всі ті часописи стоять
на однім ґрунті: Один
Бог, один цар, одна не-
поділена Росія, одна пра-
вославна віра. Читаючи на-
ведені в горі газети, дізна-
ємося, що вони реда-
говані одною особою, що
стоять під безпосереднім
впливом усяких Пуришке-
вичів, Вобрінських et tutti
quantum. Редактори царс-
лавних рептильок часом ніби
то сварять ся з собою, але
сі сварні чисто особистої
натури: один дорікає дру-
гому крайнім невіжеством,
а кождий з них чує, що не
доріє до свого становища.
Та якби там воно не було,
ми мусимо оцінити сих го-
ловачів по справедливості
і по совісті; мусимо їм
признати, що ніхто на сві-
ті не уміє так здорово ла-
яти ся, як редактори цар-
славних органів. Дорівняти
їм можуть хіба істинно-
руські хулігани, або деякі
православні сьвятителі, що
пишуть чудові послання та
виголошують вельми буду-
ючі проповіді на адресу
недостижимого Толстога.

Від коли русько-кат. цер-
ква в Америці дідала ся
свого вождя в особі Пре-
осьв. Ортинського, від тоді
розпочала ся консолідація
усяких „общерусских“ еле-
ментів. З початку адавало
ся, що наші противники
сидують ся повалити са-
мого тільки владика; тепер
нам вже зовсім ясно, що у
них не йде річ про Ортин-
ського, чи якого иншого
русського єпископа, — во-
ни спирисагли ся знищити
руссько-католицьку церкву
в Америці, а на її місце
заложити церкву правосла-
вну із всіма її царс-лавно-
кнутапоклонними тенден-
ціями. Всі ті „тверді“ пра-
во-царо-кнута-славні „и-
стинно-руссіє“ люди го-
дують ся однаковим хлі-

бом, їзять в одній миски.
Однакові їх гадки, одна-
ковий спосіб говорення і пи-
сання, однакові мрії, одна-
кові бажання. Все, що в
Росії чорне, брудне, пога-
не, обкурне, — у них я-
сне, чисте, хороше, недо-
стижимо. Російські народ-
любці, що домагають ся для
бідного мужа воли і дола,
в очах чорносотенців се са-
мі анархісти, злочинці, роз-
бійники, злодії. Всякий,
хочба тільки мінімальний
свободолубний дух, се тяж-
ка образа всеросійського
маєстату, страшенна обида
істинно русских почувань,
„неблагодяждность“ су-
проти царя-кровоївця і йо-
го поспіваків.

Як кертця не може вне-
сти денного сьвітла, так
москвофіли ходять тільки
темними, крутими стежка-
ми. Правди не люблять,
отвертої боротьби боять ся,
їздять лише на ложі і ло-
жию поганяють. Полемізу-
вати в чесний спосіб не
хочуть а навіть не вміють.
У них одна девіза: „По се-
му бить!“, або: „Малчі і
послухай!“ Як доведеть ся
їм коли відповідати на кон-
кретні закиди противників,
то зараз обмарують чело-
віка від ніг до голови, об-
кидають грязюю. Сбляю-
ють, збесчестять. В їх га-
зетах не знайдеш нічого,
крім поганого, брудної лай-
ки. Се все називається у
них: істинно руська куль-
тура. Насьмівають ся з ка-
толицької віри, а не ба-
чуть властивого зла в ну-
трі своєї власної церкви.
Глузують собі з папи рим-
ського, а не видять закер-
влених рук настоятеля
церкви православної. Сьмі-
ють ся з „ксондів“, а
примикають очі на поро-
ки і блуди своєї єрархії,
що здеморалізована вже
„від края вишняго до ниж-
няго.“ Чують як росте тра-
ва в огороді їх сусіда, а не
можуть доглянути тих мерз-
ких хробів, що точуть ну-
тро російської держави,
кладуть трупом найліпших
синів безталанного наро-
да.

На нашого єпископа і на
нас самих виляли амери-
канські москвофіли таку
силу помий, що коли-б те
все зібрати в якийсь оден
резервоар, то можна би за-
топити в тім резервоарі у-
сю православну місію...
І задля чого така люта не-
навість, така безпримірна
лайка і злоба? Чи се може
лежить в інтересі Христо-
вої науки? Чи на тім зи-
скає що бодай сама право-
славна церква? Ні, то все
робить ся тільки на те,
щоб деморалізувати русь-
ких робітників, щоб не да-
ти їм згуртувати ся в одну
свідому громаду, щоб ва-
гнати їх мов баранів в ро-
сійсько-царс-лавну коша-
ру. Не ходять тут москво-
філам ані о чистоту хри-
стіанської релігії, ані о я-
кісь догми або пошире-
не божої науки. Їм ходить
тільки о одну „неділимую“
Русь під скиптром госу-
даря-самодержця. Все, що
не падає ниць перед ро-

сійським самодержавем, то
революціонери, яких тре-
ба нищати огнем і мечем
„на ладзіє і морзі“ — як
каже П. Ляк. Такими рево-
люціонерами в очах мо-
сквофілів суть всі „клятые
українці“, які сьміють
протестувати проти ошкі
Москалів та їх прихвостнів
і які хочуть жити своїм
питомим життям. Вони зна-
ють, що нас не убють ані
не закопають живцем у ма-
гилу, але за те можуть
нам багато накіривити і
ся москвофільська карня
має такі свої успіхи. Юо-
го дня на Американській
Руси наплодило ся множе-
ство сьвідомих і несьвідомих
перевертів, що по-
клали собі за ціль життя
нищити руський сьбір і
русську народність.

На похвалу всіх москво-
фільських груп треба ска-
зати, що вони знаменито
держать ся і взіймо собі
помагають та доповняють
ся. Чи то родовитий Росі-
янин, чи „Москаль з під
Горлиць“, чи „греко-каф-
толик“ з Угорщини. — всі
йдуть солідарно, всі три-
мають ся одної клямки.
Цікаве, що вони роблять
якраз те саме, за що на-
нас гнівають ся. Чи то бу-
де настоящий Москаль, чи
тільки кацапствующий Га-
личанин або Угорорус, кож-
дий з них скаже: я рус-
ській, значить ся Мос-
каль, бо Москалі інакше
себе не називають. Коли
наші москвофіли говорять і
пишуть: „русский царь“,
„русское войско“, „рус-
ская шифа“, „русский кон-
суль“ і т. п. то вони чей-
же не розуміють під сим
термінами руського царя
або конзуля, ані руського
війська чи корабля, бо то-
го всього у нас нема а
лише у Москалів. Улю-
бленим коником всіх „рус-
ских“, на яким вони заїз-
дають прямо в серце і душу
несьвідомих Русинів, є на-
івно глупа фраза: „Якже ти
можеш називати ся Укра-
їнцем, коли ти на Україні
не родив ся, а навіть її на-
очи не бачив?“ Запитай
теж ви того мудрагеля:
„Якже-ж ти можеш назива-
ти ся „русским“ коли ти в
„русскім“ краю не родив
ся, а Росії навіть на очі
не бачив?“ — Запитайте
так москвофіла, то він вам
зараз відрубає, що то зов-
сім що иншого: Русь єсть
тільки одна, а Україну ви-
думали Ляхи.

Багато ще мав би я ска-
зати на сю тему, але ду-
маю, що й сього вистане.
Мені ходило о те, щоб на-
ші люди звернули свою у-
вагу на консолідацію всіх
москвофільських Ісид; щоб
наші передовці навчили ся
від них одної важної річи:
витревалости. Хоч мо-
сквофіли стоять на хисткій
владочці, хоч самі чують,
що живий, тридцять мільо-
новий народ змете їх з ли-
ця землі, — вони роблять
свою роботу. Ще раз ка-
жу і підчеркую: москво-
філи роблять, а ми ли-
шень дивимо ся з далека
на їх роботу тай... єпимо.

Слово-твердо.

Царославна культура.

I.

Дня 19-го с. р. урядили Рус-
ки греко-католики віче в Wilkes
Barre, Pa., щоби спільно на-
родити ся над справами церков-
ними в Америці і над невідрад-
ним положенем гр. кат. церкви
в Wilkes Barre під панованем
Чопея.

Занюхали се царославні шпи-
ги, повідомили о тім головний
штаб в Нью Йорку і давай орга-
нізувати чорну сетню, щоб від-
так напасти на Українців і ко-
сти їм потрошити.

О 7-й годині вечером згада-
ного дня сходять ся наші люди
до галі чесно, побожно, прищ-
но, без жадних алик думок з
чистим серцем і чистими рука-
ми, аж тут суне ціла зграя чор-
ної сотні, патлатих, кудлатих ін-
дівидуів; Гладик з Николино-
перед веде, за ним редактор тем-
ної „Сьвіта“ і ще другий я-
кийсь батюшка, далі коршмар
Репи зі своїми костюмерами і т.
д. Так і сопух „ачищенної“ роз-
ніс ся по галі. Повідчиняно вік-
на, впушено зимового сьвіжого
воздуха і якось легше стало ди-
хнути, інакше прийшло-б ся бу-
ло задушити в московській ат-
мосфері.

Зачалося віче. Царославні за-
судують на предсідателя віча я-
кесь своє п'яне індивідуум; Ру-
сини протестують і пояснюють
в добрий спосіб, що їх, ніби то
православних, мають лише за
гостей, бо справа, яка буде об-
говорювати ся на сім вічу, до-
тичить греко-католицьку цер-
кву, а не православну, мимо то-
го, хто з них хоче забрати сло-
во, дістане його, если лише при-
лично буде заховувати ся.

Вибрано предсідателем віча
одного з Русинів греко-католи-
ків і по відсьвіпанню „Царю Не-
бесний“, уділив предсідатель
слово о. Пристасви. О. Пристай,
як добрий оратор, в цілогодін-
ній бесіді представив положе-
не церкви ясно як на долоні, від-
крив її ворогів, спімував і за те,
що малярський жид соціаліст
Берко більше мав чести, як та
славна компанія „greco-katolic-
kich najlepších duchovníkoch“,
що всякими напідійшими ін-
синуаціями воює немилосерно
против їх Преосьвященства є-
пископа.

Тимчасом алкоголь зачав ді-
лати на кацапські головища і
кацапи зачали переривати бе-
сідникови. Полісмен однак ху-
тко з такими упорав ся і випро-
вадив за двері.

Коли о. Пристай скінчив бе-
сіду, покликав предсідателя ца-
рославних гостей, нехай і оні
де-що скажуть, нехай пояснять,
по що сюди прийшли, але якось
жаден не відважив ся вийти на
естраду. Забирали ще голос кіль-
ка Русинів в справах церкви в
Вилксберн, висказували свої жа-
лі до Чопея та просили о пора-
ду, що їм далше ділати.

Тимчасом Гладик заснув над
нотаткою, Николин позівав, а
батюшки в куті галі шептали
щось з кацапами.

Відтак попросив о голос п.
Кірилюк і сказав, що суть в галі
люди, котрі поза плечі других
грозять, а коли їх ся кличе, щоб
висказали свої гадки, то не ма-
ють сьмілости. Зачав отже п. Кі-
рилюк з'ображати руську емі-
грацію зі старого краю, що нас
гонять за море; переповів за Га-
личину, Угорщину і по черзі
пройшов на Росію. Тут живими
фактами змалював російський
уряд і его голову царя, натяк-
нув і те, що Гапон запровадив
робітників до царя, щоб той їм
поміг, а цар післяв ім кулі з сал-
датських карабінів. Тепер по-
ставив п. Кірилюк запитане до
публики, чи справедлива та за-
хвалювана, царс-лавна віра, ко-
тра має за голову своєї церкви
такого розбійника царя, що оба-
гренний кровю своїх підданих від-
ніг до голови?

Як то батюшки почули руши-

зачали верещати.

я кинула ся

лялюка і булі-б його на-
сиди злічували, коли-б не при-
томність кічканайцять скрен-
тонських клопів, що собою за-
ступили невинну жертву і успі-
ли відпочити дику кацапню, по-
ки не прийшла поліція.

На салі було кількох прав-
дивих Москалів, та ті руки за-
ломлювали з розлуки, що тут,
на вільній землі, діє ся. В Росії,
кажуть, нарід стоїть під тяжким
ярмом і рад би его скинути, та
не має спромоги, а тут на віль-
ній землі якісь варіяти, збаламу-
чені батюшками, розіпняли-б не-
винного чоловіка, котрий їм ска-
зав правду, лиш один з сяч-
них фактів, за що цілий сьвіт
знає, лише оні знати не хочуть.

Що не прийшло до розливу
крови, се треба завадити лише
Українцям, котрі задержали хо-
лодну кров і хотят були в біль-
шости, не виступали з насиль-
ними средствами. Показали ся
інтелігентними супротив кацап-
ської дичи, та коли появили ся
полісмени, зачали Українці
співати гарні пісні, а кацапи
зачали зити та свистати.

Отгака то культурність у ца-
рославних.

В слідуючих числах „Свобо-
да“ помістимо справоздане з ві-
ча і про дикість царославних.

Василь Антошків.

II.

Наколи заберу і я на тім мі-
сци в сій справі голос, то не для
диспути, — бо православні та-
кого слова не розуміють і замі-
нили його в своїм словари на у-
личну лайку, — але для поясне-
ня деяких точок.

На вступі дуже перепрошую
господ. Омельковича, що писав
в числі 38 „Сьвіта“, з 24-го груд-
ня 1908 про се віче, як і його
друзей за те, що я не буду по-
слугувати ся словами із лексико-
ну дописователів „Сьвіт-а“, бо
такі коршменні словесні „цві-
ти“ нам цілком не лицують. Тре-
ба мати спеціальну культуру і
вроджений „істинно-русский“
дух, щоби послугувати ся та-
кими зворотами, як се зробили
„Омелькович“ і „Очевидець“ в
„Сьвіт-і“. Мені ходить на ра-
зі о виказане правдивої культу-
ри, якою імпонують сьвітови
наші кривославні друзя.

Що до збіговиска, то не мож-
на віча в Вилксберн назвати
тим іменем, бо то були сходни,
уладжені після всяких правил
горожанських зборів в Америці.
Збіговисько урядилисьте госпо-
динове хотят би з того титулу,
що збіглисьте ся, в православ-
ні, чи там, перепрашаю,
кривославні, на гр. кат. віче.
Вас кривославних ніхто не за-
прошував, але лишень тих гр.
кат., котрим серце ще не за-
каменіло, котрим ви не потрафили
видерти любови до своєї віри, з
котрих не з'умієте зробити яни-
чарів. Предсідатель віча і о. При-
стай просили Вас під милій Біг,
щоби в часі нарад ви заховува-
ли ся культурно, але ви такого
слова і з роду ніколи не бачи-
ли. Один з ваших не вперджав,
щоби в часі спокійної бесіди о.
Пристай (як самі призналисьте)
не викрикувати і не преривати
бесідникови, а за що викинув
его поліцман за двер та що було
першим доказом вашої культур-
ної диспути.

Ніхто з вас не забирав
слова, хотят предсідатель віча
накликуюв до диспути більш як чо-
тири рази. Однак і се вам не-
перешкаджало написати в „Сьвіт-
і“, що вас недопущено до сло-
ва. Се також православна куль-
турність і любов правди!

В часі моєї бесіди сьняпилисьте
варварський крик, полученний з
тупанем ніг, та диким, чисто ін-
діанським вікканем, а оден з ва-
ших револьвер витягнув. Ось
культурність!... Коб так ще
козацька нагайка під руками бу-
ла та хоть одна російсько-визни-

Отже так собі думаю
Ліґа певно помилила ся
та замість св. Апостола
мала взяти за патрона Св.
гопола, що головно при
чинив ся до того, що про
тично славянських свян
щенників. Вона протів
такж хоче прогнати сла
вянського гр. - кат. Епис
копа.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Покровитель і почитний член
Р. Н. Союзу.

Іс. Преосвященство Стефан Со-
тер Ортинський, перший русь-
кий єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1908—1910.

Духовний управитель:

о. Михайло Балог,
712 Carson St., S. S. Pittsburg,
Pa.

Председатель:

Дмитро Капігула,
McAdoo, Pa.

Місто-председателька:

Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-председатель:

Федор Гут. Кульчицький
Pittsburg, Pa.

Касієр:

Алексій Шаршонь,
624 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.

Секретар фінансовий:

Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:

Теодозій Лабозський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:

Михайло Баля, Holyoke, Mass.

Петро Ярема, New York, N. Y.

Іван Глова, Shamokin, Pa.

Андрей Стефанович, Pittsburg, Pa.

Алексій Горбаль, Derby, Conn.

Михайло Чегін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:

о. Д. Добротвор, 25 Chesnut St.,
Yonkers, N. Y.

Василь Гришко, Scranton, Pa.

Михайло Бабій, Chicago, Ill.

Директор друкарні:

о. П. Понятин, 411 Washing-
ton Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:

Ант. Пурковський, 184 Hudson
St., New York, N. Y.

Менеджер друкарні:

К. Кирчів, 184 Hudson St.,
New York, N. Y.

Головний організатор:

Мих. Баля,
56 Hamilton St., Holyoke, Mass.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — одна з русь-
ко народна організація в
Америці.

Приймає членів від 1
року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерті члена кляси „А“

(після посмертне) \$1000.00,

В разі смерті члена кляси „Б“

половину посмертного \$500.00

Посмертне за жінку або мужа

члена кляси „А“ 400.00 дол.

Посмертне за жінку або мужа

члена кляси „Б“ 200.00 дол.

Посмертне за діти від 15.00

до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей

літ або рук \$1000.00,

б) одної руки, ноги або ока

\$200.00.

Сам отець родини в шпиталі

божевільних, Союз платить що

року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до

Союзу, мусить вписатись

також до братства, яке на-
лежить до Союзу.

Важне

для П. П. Секретарів
Р. Н. Союзу.

Повідомляю раз на все,
що всі гроші належать до
кляси Р. Н. Союзу, посилає
ся так: на money-order-ах
або чеках виписує ся імя
Alex Sharshon, Shamokin,
Pa. Дальше так записаний
money-order або чек не по-
силає ся до Голов. Касієра,
але враз з виказами до
Голов. Секретаря. Головний
секретар опісля відсилає їх
до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Ч. 789 KBIT \$800.00
на вісімсот доларів, котрі п. Ми-
хайл Титин отримав як решту
надзвичайної заповомогі за утра-
ту обох рук з Головної Каси Русь-
кого Народного Союзу в Америці.
Америці.

Tower City, Pa. дня 22-го дец.
1908.

Михайл Титин.

Сьвідки:

Юрій Динько.

Юрій Наги, секр.

Від місцевого Уряду Руського
Народного Союзу в Америці.
Відділ 161.

Іван Данчо, предс.,

Юрій Наге, секр.

Ч. 794 KBIT \$100.00
на сто доларів, котрі Михайл Ки-
чінко отримав як надзвичайну
заповомогі з Головної Каси Русь-
кого Народного Союзу в Америці.
Америці.

Trenton, N. J. дня 21-го дец.,
1908.

Михайл Кичінко.

Сьвідки:

Іван Гудак,

Г. Новикмец.

Від місцевого Уряду Руського
Народного Союзу в Америці.
Відділ 121.

Стефан Врabelь, пр.,

Ів. Паславський, секр.

Ч. 787 KBIT \$400.00
на чотириста доларів, котрі п.
Василь Альфельд отримав як
посмертну заповомогі по жені Ю-
ліані з Головної Каси Русько-
го Народного Союзу в Америці.
Америці.

Latrobe, Pa. дня 8 дец., 1908.

Василь Альфельд.

Сьвідок:

Мих. Павлинец.

Від місцевого Уряду Руського
Народного Союзу в Америці.
Відділ 119.

Лакатом Леча, пр.

Юр. Павлинец, секр.

Ч. 787 KBIT \$400.00
на чотириста доларів, котрі п.
Василь Альфельд отримав як
посмертну заповомогі по жені Ю-
ліані з Головної Каси Русько-
го Народного Союзу в Америці.
Америці.

Latrobe, Pa. дня 8 дец., 1908.

Василь Альфельд.

Сьвідок:

Мих. Павлинец.

Від місцевого Уряду Руського
Народного Союзу в Америці.
Відділ 119.

Лакатом Леча, пр.

Юр. Павлинец, секр.

Ч. 787 KBIT \$400.00
на чотириста доларів, котрі п.
Василь Альфельд отримав як
посмертну заповомогі по жені Ю-
ліані з Головної Каси Русько-
го Народного Союзу в Америці.
Америці.

Latrobe, Pa. дня 8 дец., 1908.

Василь Альфельд.

Сьвідок:

Мих. Павлинец.

Від місцевого Уряду Руського
Народного Союзу в Америці.
Відділ 119.

Лакатом Леча, пр.

Юр. Павлинец, секр.

Ч. 787 KBIT \$400.00
на чотириста доларів, котрі п.
Василь Альфельд отримав як
посмертну заповомогі по жені Ю-
ліані з Головної Каси Русько-
го Народного Союзу в Америці.
Америці.

Latrobe, Pa. дня 8 дец., 1908.

Василь Альфельд.

Сьвідок:

Мих. Павлинец.

Від місцевого Уряду Руського
Народного Союзу в Америці.
Відділ 119.

Лакатом Леча, пр.

Юр. Павлинец, секр.

Ч. 787 KBIT \$400.00
на чотириста доларів, котрі п.
Василь Альфельд отримав як
посмертну заповомогі по жені Ю-
ліані з Головної Каси Русько-
го Народного Союзу в Америці.
Америці.

Latrobe, Pa. дня 8 дец., 1908.

Василь Альфельд.

Сьвідок:

Мих. Павлинец.

Від місцевого Уряду Руського
Народного Союзу в Америці.
Відділ 119.

Лакатом Леча, пр.

Юр. Павлинец, секр.

Ч. 787 KBIT \$400.00
на чотириста доларів, котрі п.
Василь Альфельд отримав як
посмертну заповомогі по жені Ю-
ліані з Головної Каси Русько-
го Народного Союзу в Америці.
Америці.

Latrobe, Pa. дня 8 дец., 1908.

Василь Альфельд.

Сьвідок:

Мих. Павлинец.

Від місцевого Уряду Руського
Народного Союзу в Америці.
Відділ 119.

Лакатом Леча, пр.

Юр. Павлинец, секр.

SPANGLER, PA. Бр. Благ.
Пр. Богор., від. 120, подає до ві-
домости, що на річний митингу
вибрано уряд на 1909 рік: М.
Белей, пр.; М. Смарш, кас.; Н.
Руського Народного Союзу в
Тракала, секр.

Ник. Тракала, секр.

HOLYOKE, MASS. Бр. сьв.
Ів. Хрест., від. 52, подає до ві-
домости, що на річний митингу
вибрано слідуєчий новий уряд:
Н. Головацький, пр.; Т. Рудий,
м. пр.; М. Беля, кас.; Н. Фешко,
з. кас.; Гр. Приступа, секр.; Ст.
Ключка і Ю. Рабець, конт.; Н.
Бояк і Т. Боднар, оп. хорих;
А. Січинський і Й. Барна, дв.
Адр.: Harry Prystupa, 113½ Ly-
man St., Holyoke, Mass.

Гр. Приступа, секр.

MONESSEN, PA. Бр. сьв. Ів.
Хрест., від. 62, подає до відо-
мости, що вибрано слідуєчий но-
вий уряд: Ст. Цимбала, пр.; Д.
Федортас, з. пр.; Андр. Кліш,
секр.; І. Кудлик, з. секр.; Ф. Ян-
ковський, кас.; В. Крапняк з.
кас.; Я. Цимбала, Н. Курилка
і Н. Дацко, надз. хорих; М. Кри-
ницький, хорунж.; Ф. Дуда, з.
хор.; М. Петрушак, дверн.; В.
Пингрин, з. дверн.; Р. Стефа-
новський, кап. Адр.: Андр.
Кліш, Box 501, Monessen, Pa.

Л. Кліш, секр.

BUFFALO, N. Y. Бр. сьв. Ів.
Хрест., від. 15, подає до відо-
мости, що вибрано слідуєчий
новий уряд: М. Котелець, пр.;
М. Малас, з. пр.; М. Смик, скр.;
М. Мидляк, з. скр.; Ф. Мигаль,
кас.; Шафран, з. кас.; А. Ва-
цлавський і Ф. Бренкяк, доз.
хорих; Гр. Видиш і М. Шравус,
контр. ком.; Ст. Завіський, кас.
союзний.

М. Котелець, пр.,

М. Смик, секр.

McKEES ROCKS, PA. Бр. сьв.
Дим., від. 91, подає до відо-
мости, що вибрано слідуєчий
новий уряд: Т. Сушинський,
пр.; С. Соков, з. пр.; А. Каян,
кас.; І. Спаяк, з. кас.; Е. Бодак,
секр.; Й. Рейда, з. секр.; Г. Бра-
ток, хорунж.; Я. Звіжінський,
кап.; Й. Баляндяк, дверн.; Т.
Хорошак, І. Кульчицький, І.
Мауцький, опік. хор.; Т. Ри-
дош, Н. Сабор, контр. ком. Ми-
тинги відбуваються в кожну
другу неділю по першій в гали
парохіяльній. Адр.: Е. Bodak,
Box 13, McKees Rocks, Pa.

Е. Бодак, секр.

SWOYERS, PA. Бр. сьв. Арх.
Мих., від. 197, подає до відо-
мости, що на річний митингу ви-
брано слідуєчий уряд: Н. Пе-
брик, пр.; Л. Лазар, з. пр.; А.
Лужецький, секр.; П. Пінян-
ський, з. секр.; М. Голодик, кас.;
Я. Квацак і В. Бедзик, доз. хор.;
Н. Ясько, Ст. Цап і В. Дорош,
контр. ком.; Л. Лазар, кап.; Ст.
Римець, хорунж.; С. Сливчак,
дверн.; Ст. Волянський і Вас.
Цебрик, післ. Митинги у першу
неділю по 12-ім в місяці.

А. Лужецький, секр.

MAHANOU PLANE, PA. Бр. сьв.
Прор. Ліл, від. 28, подає до відо-
мости, що вибрано слідуєчий
новий уряд: О. Муха, пр.;
О. Грицишин, з. пр.; Н. Пу-
стельник, секр.; П. Годян, заст.
секр.; Гн. Стец, кас.; Н. Гевчук,
з. кас.; В. Стец, капіт.; М. Кло-
пик, з. кап.; В. Раг, Н. Криба, Н.
Девник і Н. Крипич, доз. хорих;
П. Горват, Г. Сопко, Я. Робак,
Н. Фанич, Н. Котик, Н. Пінчак,
контр. ком.; Гр. Грицишин, по-
лісм.

Ів. Пустельник, секр.

WEST SENECA, N. J. Бр. сьв.
Пр. Бог., від. 149, подає до відо-
мости, що вибрано слідуєчий
уряд: Т. Петришин, пр.; Гр. Ко-
зак, з. пр.; М. Бойко, секр.; В.
Петришин, з. секр.; В. Козак,
кас.; А. Шмирка, з. секр.; А. Го-
рішний і М. Ямнюк, доз. хор.
М. Бойко, секр.

PERTH AMBOY, N. J. Бр. сьв.
О. Николая, від. 104, подає до
відомости, що вибрано слі-
дуєчий уряд: М. Ваверчак, пр.;
Т. Голодпінський, з. пр.; І. Га-
врилко, кас.; П. Падляк, з. кас.;
А. Кокуруза, секр.; А. Федорик,
з. секр.; К. Скурат, С. Моло-
чик і М. Кравець, контр. ком.;
В. Козак, кап.; І. Чайка, дверн.
В місяці січню і лютім буде
приймати ся нових членів до
бр. без вступного.

М. Ваверчак, секр.

CLEVELAND, O. Бр. сьв.
Мих., від. 212, подає до відо-
мости, що вибрано слідуєчий у-
ряд: Н. Ількович, пр.; Андр.
Яцко, кас.; Йос. Сенчина, секр.
Йос. Сенчина, секр.

LORAIN, O. Бр. сьв. Андр.,
від. 123, подає до відомости, що
на річний митингу дня 20-го гр.
вибрано слідуєчий уряд: Я.
Возняк, пр.; А. Униско, з. пр.;
Т. Тузіньський, секр.; Б. Униско,
з. секр.; М. Галадяка, кас.; А.
Метко, з. кас.; П. Рететар і Я.
Пішко, контр. ком.; А. Возняк,
оп. хорих; М. Савчин, дверн.
Адр.: Theo. Tuzinsky, Box 125,
Lorain, O.

Т. Тузіньський, секр.

NEWBURG, O. Бр. сьв. Йо-
сифа Обр., від. 93, подає до відо-
мости, що вибрано слідуєчий у-
ряд: Н. Барна, пр.; М. Мацек,
секр.; Н. Тундер, кас.; Т. Бод-
нович, запис.; І. Вольт і М.
Бучко, доз. маєтку.

Н. Тундер, секр.

BARNESBORO, PA. Бр. сьв.
Апп. П. і П. подає до відо-
мости, що на річний митингу дня
20-го грудня 1903 вибрано слі-
дуєчий новий уряд: Й. Фелто-
вич, пр.; Ст. Рейба, з. пр.; В.
Фішанич, кас.; Ст. Ковтій, з.
кас.; Н. Ревак, секр.; Д. Губа,
з. секр.; Н. Фішанич, хорунж.;
Ів. Сутяк, коло фани; Ст. Ко-
пчик; М. Скубик і Я. Громушак,
доз. хорих; М. Пело і М. Дубів-
ський, дверники.

Н. Ревак, секр.

Box 24,

Cimbria Manus, Pa.

ELIZABETHPORT, N. J. Бр.
сьв. Арх. Мих., від. 142, подає
до відомости, що вибрано слі-
дуєчий уряд: Т. Жилка, пр.; М.
Мамчак, з. пр.; С. Балтава, секр.
ф.; В. Воличин, секр. рек.; Гр.
Данилишин, з. секр. ф.; Я. Ра-
дзіняк, кас.; В. Дзедзю і Ст.
Наконечний, контр. ком.; М.
Кості і П. Мамчак, надз. хорих;
О. Голей, капіт.; Жилка Т., В.
Цюрчак і Н. Цюрчак, трост.; В.
Гонимар, дверник.

С. Болтава, секр.

NEW ALEXANDRIA, PA. Бр. сьв.
П. і П., від. 82, подає до відо-
мости, що дня 20-го грудня
вибрано слідуєчий новий уряд
на рік 1909: Ст. Якимець, пр.;
Ол. Криль, з. пр.; С. Маркевич,
секр.; Ф. Огрин, кас.; М. Гопі-
ка, кап.; Й. Долінський, до фа-
ни і дверник; Й. Смолінський,
доз. хорна New Alexandria, а
М. Адамьяк на Greenwald, Pa.;
Ів. Яцкович і Ів. Биковський, к.
ком. Місцево організаторство
поручено п. С. Маркевичу. Ад-
рес секр. слід.: Сильвестер Мар-
кевич, Box 45, New Alexandria,
Pa.

SCARBRO, W. VA. Бр. сьв.
Апп. П. і П., від. 180, подає до
відомости, що вибрано слідує-
чий новий уряд: Ал. Вілецький,
пр.; П. Василько, з. пр.; П. Сень-
ків, секр.; К. Польовий, з. секр.;
Ів. Гранковський, кас.; Гр. Лу-
цишин, надз. хор.; Ів. Панько,
капіт.; Б. Репак і К. Крипський,
контр. ком.; Ів. Бродяк, дверн.
П. Сенко, секр.

EMERALD, PA. Бр. сьв. Арх.
Мих., від. 205, дає до відомости,
що вибрано слідуєчий уряд на
1909 рік: Я. Грабар (син Филип-
па), пр.; І. Вайда, з. пр.; Я.
Грабар (син Проця), секр.; П.

Машига, з. секр.; К. Турек, кас.;
Ів. Кристофорій, з. кас.; К. Ту-
раниця, контролор; М. Тимо-
шук, доз. хор. на Slatedale, М.
Швайко на Emerald, а Г. Ма-
тущак на Slatington, Pa. Митин-
ги будуть ся відбувати кожної
четвертої неділі.

Я. Грабар, секр.

PHILADELPHIA, PA. Тов.
„Любов“, від. 45, подає до відо-
мости, що дня 20-го грудня ви-
брано слідуєчий уряд: Ів. Кре-
ковський, пр.; Н. Росолович, з.
пр.; А. Вислоцький, кас.; Я.
Петрикович, з. кас.; Ст. Демків,
секр. фін.; Р. Свободян, секр.
проток.; Г. Свободян і Н. Гром,
контр. Митинги будуть відбува-
ти ся як до тепер, кожної 3-ої
неділі по першій о 2-ій годині
по пол. під числом 106 Pine St.
Членів довгуючих будем змуше-
ні суспендовати. Інтересуючі
мають від

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Грудень 1908.

В. 122. Гайдар Марія ум. 17/10, 1908	1000
В. 42. Марчак Амброзій ум. 23/10, 1908	1000
В. 63. Рудавський Іван ум. 1/11, 1908	1000
В. 7. Цмар Іван (стар.) ум. 7/11, 1908	1000
В. 82. Барц Френк ум. 9/11, 1908	1000
В. 62. Капан Никсела ум. 16/11, 1908	1000
В. 121. Гула Михайл ум. 16/11, 1908	1000
В. 121. Метевій Осиф застр. 19/11.	1000
В. 143. Юрчак Магдалена ж. Теод. ум. 8/5, 1908	400
В. 85. Вацшин Гриць м. Анни ум. 5/8, 1908	400
В. 45. Ковачишан Ева ж. Василя ум. 30/10, 1908	400
В. 175. Олійник Параска ж. Ник. ум. 1/11, 1908	400
В. 40. Лежинська Параска ж. Ів. ум. 17/11, 1908	400
В. 1. Магеро Олена ж. Андрея ум. 29/11.	400
В. 16. Дзяба Осиф за пом.	100
В. 150. Істрейко Федор за пом.	100

Разом 10.600.03

Платня гол. урядників за Дец. 190-00

Адміністрація Союзу за Дец. 106.81

Весь розхід виносить 10.896.81

Розмет платить 9073 членів на ціле посмертне (кождий по 1.13 д.) і 1227 членів на пів посмертного (кождий по 57 цнт.). Крім того кождий член платить за орган „Союза“ по 10 цнт., на Резерв. Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Ф. Відних по 1 цент.

Член на ціле посмертне платить 1.27 дол. а на половину посмертного 71 цнт.

Д. Капіту, а, председатель. С. Ядловский, секретар.

А. Шаронь, касир.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Січень.

7	Ч.	Рожд. Христ.
8	П.	Собор Пр. Бог.
9	С.	Стеф. перв.
10	Н.	По Рожд.
11	П.	Діт. уб. в Вифл.
12	В.	Аніж муч.
13	С.	Мелані

— В New York-у, в руській гр. кат. церкви св. Юрія зібрано дня 3-го січня 1909 по Службі Божій \$23.73 для нещасних людей в Сицилії (Італії), що потерпіли через землетрясене.

— Подася до ласкавої відомості усім нью-йорським товариствам, що тов. „Запорожська Січ“ приготувала на день 27-го лютого с. р. аматорську виставу. Просить ся отже в сей день не улаждувати уже других забав.

— Дня 20-го гр. м. р. в Кеокее, Ва., основано товариство „Січ“, до якого сейчас вступило 15 членів. Товариство рішило вступити, як відділ Р. Н. Союзу, як однієї і правдиво-руської організації в Америці. Сю справу віддано до переведення урядови, в якого склад входять Ант. Дябло, пр. і Т. Починок, як кас. і організатор.

— Дня 1-го листопада м. р. основано в South Lorain, О., „Читальню Просвіти“. Головно до основана читальні дало почин тамошне братство св. Андрея підмогою грошевою і вступаючи до читальні як члени основателі. До уряду читальні вибрано: М. Совак, пр.; П. Решетар, бібл.; Т. Тузінський, кас.; і П. Семко, секр. Радо витаємо сей новий розсадник світла і не віримо, аби поміж тамошніми Русинами найшов ся який протидіє сего діла. Лиш просвітою наукою поборомо ворога, тому честь Вам нехай буде, нові борці в рядах науки і просвіти!

— Дня 3-го с. м. американська воєнна фльота у своїй подорожжю довкола світа прибула до суезкого каналу. По забраню вугля в Порт Саїд часть кораблів попливе до Мальти, до Триєсту, Марселя і Аджіру, а решта прибуде до Мессини, недавно навішеної землетрусом, аби подати деяку поміч нещасним.

— Поміж мешканцями малого містечка Green Bank, що лежить на границі поміж Вірджією і Вест-Вірджією, застав страсний переполах, потім заходило обави, що стояла в побитих кораблях.

почне вибухати. З отвору в горі почав бухати огонь, а у нутрі землі чути глухий лоскіт і гук. Бачено навіть якусь стоплену масу, що випливає з розколин гори. Страх між мешканцями прибрав такі розміри, що деякі з них кидають хати і втікають у другі місцевості.

— В місті Пітсбург, Па., випущено оноді з вязниці чоловіка, Алекс. Кіллен, який 19 літ пересидів зовсім невинно. Він був обжалований о вбивство і мимомого заперечень суд видав засуджуючий присуд. Сарака незвичайно тішив ся, коли перший раз побачив трамвай, яких за його часів зовсім не було.

— Капітан прибувшого до Norfolk, Va., дня 1-го с. м. корабля „Балтик“ оповідає, що 13 грудня бачив на океані сильне землетрясене. В віддаленю 21 миль від корабля видко було гірський вибух, цілком подібний до вибуху вулкану. Вода в великім крузі наоколо почала кипіти. Феномен тривав лиш пару минут.

— Москва дня 28-го грудня мала опять оіраз революції. Помала опять образ революції. Поліції донесено що в одній віллі зібрани ся революціонери. Поліція поспішила на вказане місце, обставила віллу, але тут привитано її градом куль. Вивязала ся жива стрілянина і мимомого завзятої військової помочи революціонери удержали облогу через двадцять годин. Відбито три штурми військо. До перва завізана артилерія зробила вилом в мурі. Коли здобуто дім, найдено лише тіло Чернова, і одного смертельно ранено. Решта втікла без сліду. З протилної сторони згинув барон Котте, шеф тайної поліції, а полковник Муракі зівстав тяжко ранений. Крім сего вбито одного поліційанта і ранено кількох салдатів.

— У балканській справі після телеграмів наступив опять зворот на гірше. Австрія раптом „рішучо“ заявила, що не заплатить Туреччині ні цента відшкодованя. Зроблено не правдоподібно через опозицію австрійського і угорського парламенту, які ніяк не хочуть прістати на заплату відшкодованя. Після лондонських часописей Австрія днес має в Босні 155 тисяч військо готового кожної хвилини впасти до Сербії.

— В Нью-Йорку відкрито фальшиві гроші, дедале на вели-

ку скалю. Іменно підроблювано бельгійські банкноти і вимінювано їх на тутешні гроші. В сей спосіб пущено в обіг фальшивих банкнотів на суму 400 тисяч доларів.

— Як подають часописи з Індіанополіс, Инд., то воздухоплавець К. Г. Фішер вибирає ся баллоном через океан до Європи. Є він повиний наліт, що подорож йому удасть ся. До великого баллону має він причепити 20 мешчех, які мають служити до наповнюваня в разі потреби великого баллона газом. В долі, місто коша, має бути почеплене човно, щоб в разі спаденя в море можна було плисти.

— Найвищий суд стейту Міссури видав рішенє, що туст нафтовий, Standard Oil Co., Republ. Oil Co. і Waters-Piere Oil Co. ведуть роботу велими шкідливу для загалу населеня і тому зажадно їм пробувати в границях стейту. Усі заходи до якогось компромісу відкинено.

— Компанія трамвайова в Нью-Йорку протягом одного дня перед Різдом зібрала 1.800.000 ніклів, або 90.000 доларів. Як видно, вона зовсім не може жалувати ся на злі часи.

— Самовбивство монаха.—Під Вороніжом (Росія), в келії Нікольського монастиря отруїв ся послушник Куроцапов. Самовбивство монаха викликало здивоване у всіх. По переведенні слідства вийшло на яв, що причиною самовбивства було... веселе житє. Куроцапов раз-у-раз бенкетував з жінчинами, та такого сорому наробив монастиреви, що настоятель хотів його вигнати. Се й привело його до самовбивства. В передодні свого самовбивства Куроцапов потруїв усіх собак, що перешкаждали його „дамам“ учашати до монастиря. — Се тільки малий образець того життя, яке ведуть побожні слуги російського православля.

— Вплив величини кусників вугля на видатність теплоти. Щоби розслідити залежність між величиною кусників вугля тої самої відмінні і здібності його до огріваня, роблено досліді. В тій цілі перепускано уголь через сита о очках неоднакового розміру, через що одержано кусники сімох різних великостей. Коли окружи угля мали 6 міліметрів грубости, з'ужитковане виносить 30 процент цілковитого, при подвійності т. є 12 мілім. з'ужитковане дійшло до 60 проц., а коли грубість побільшила ся до 18 мілім., степеень з'ужиткованя доходив до 70 проц. При ще більших грубостях окружів вугля почав степеень теплоти зменшати ся знов так, що для грубости 32 мілім., обнизив ся знов до 60 проц. З того виходить, що чим вуголь є дрібніший, то тим більше тепла він дає, отже тим менше його з'уживає ся.

— Як господарюють кацапи.—Як довідуємо ся, правлячий „савет“ Ставропільського інститута у Львові зібрав ся недавно на надзвичайне засіданє, а предметом нарад були мальверзації в касі кнпгарні, що дійшли до поважних сум. Остаточное усунено від обовязків касієрку і виключено одного з членів „савета“, що управляв кнпгарнею. Взагалі господарка в Ставропільї, се найчистішої води „polnische Wirtschaft“. Друкарня і кнпгарня се діїні корови, до яких приклали ся кацапські матадори і зробили собі з них вигідне жерело легкой наживи. Майно інститута визискують, як можуть, усіякі сеніори, префекти і т. п., користуючись за дармо або півдармо мешканем і т. д., отже не дивниця, що ціла Ставропілья робить вражінє чогось роздраного, розкраденого і здекастованого.

— Портартурські герої.—Оборонці Порту Артура з кождим днем тратять щораз більше зі-

свого „герейства“. Як доносять російська часописи „Утро“, веде ся тепер державна контрола розходів, що видали „славні“ оборонці, як кошта оборони. І показує ся, що пропало десь то мільонів рублів. Також показало ся, що один з „найбільших“ героїв, по здачі кріпости Японцям, вивіз з відтам цілі вози усякого добра. Се добро тепер уряд сконфіскував... Нема то як російські „герої“!

— Реформа календаря. Унгарська „Наука“ в числі з дня 19 м. велими горячо попірає справу реформи юліанського календаря. Згадавши, що тою справою заняли ся вже урядові круги в Росії, а Росією піде Румунія, Болгарія і Сербія, зазначає, що й австро-угорські Русини повинні над тим подумати. Мукачівська епархія, як пише „Наука“, занимала ся реформою календаря ще в 1899 р. Тоді все духовенство тої епархії заявило ся за григоріанським календаром і вислало відповідну просьбу до Римської Курії. Однак відповіді не дїдали ся, бо до такої акції потреба згоди всіх гр. кат. епархій в Австро-Угорщині, а се мукачівської, прятівської, крижевацької та львівської, перемиської і станиславської. Тоді, як впевняє „Наука“, Римська Курія згодила би ся на зміну календаря.

— Після виказу департаменту маринарки Злучені Держани суть 2-ої силою на морі. На першим місці стоїть Англія, на третім Німеччина, четвертім Франція а п'ятім Япон.

— В місцевості Finley Township, D. C. потрійне супружество спричинило таке замішанє, що заходить питанє, чи і найбільшійши лєри з него виплзуть. Г. Гілліндер, вдовець, батько двох синів вженив ся з 16-літньою Л. Річмонд; один з його синів оженив ся з матерію сєї Л. Річмонд, еще молодого вдовичею, а другий син з старшою сестрою жінки свого батька. В сей отже спосіб Гілліндер зівстав зятєм одного зі своїх синів, а швагром другого, а його теща є разом і його синовкою.

ПОДЯКА.

Руська гр. кат. церков ім. св. Івана Хрестителя в Newark, N. J. отсим складає сердечну подяку ВПреоєсвщенішому Соктеру за ті будущі науки, які Владика виголосили в згаданій церкві в днях 19, 20, 21, 22, 23 децембра. Най Господь держить Вас в здоровтю ВПреоєсв. Владико на многі літа на славу нашої гр. кат. церкви і руського народа та най Вам Всевишній стократно нагородить за Ваш безкористовний труд.

За гр. кат. громаду:

Ю. Демків,

Ф. Олійник.

ТРИ РІЧІ.

Славний проповідник, Бехер, сказав, що чоловікови необхідні суть три річі до удержаня здорovia: поживи, сну і праці. Розважаючи над симп трома річима, побачимо, що пожива є найважнішою, бо без ньої не можемо ані спати, ані взяти ся до праці. Отже задержанє апетиту і можливість цілковитого травлення повинні бути остаточною нашою цілею. Як тільки лишень наш апетит стане ослабати, або здібність травлення зменчувати ся, мусимо сейчас ужити Трінера Американський Еліксир Гіркого Вина. Він приноровить органи травлення до діланя і достаточнo їх скріпити, щоб вони могли постійно давати тілови поживу з перетравленої їжі і скріпляти нерви. Се вино є помічне в усіх недиспозиціях жолудка і кишок. По всіх другосторах.

JOS. TRINER,

616-622 So. Ashland Ave.,

Chicago, Ill.

Пришліть нам гоцнт. на гарний стінний календар.

Заходом українського товариства імени Тараса Шевченка і від. 210 Р. Н. Союзу, в Бостон, Масс., відіграєсь

В СУБОТУ, 16-го СІЧНЯ, 1909, в галі Dalgren Hall, Cor. E. Silver St. театральне представленє: „ПАН ПИСАР.“

Особи:

Григорій Білозуб: П. Кудрик
Катерина (жінка Гр.):
..... Е. Павлюківна
Анна (їх дочка):
..... М. Марціківна
Олена (тов. Анни):
..... П. Вонсіва
Іван (брат Олени):
..... П. Онуляк
Михайло (парубок):
..... В. Роздільський
Олекс. (господар):
..... П. Онуляк
Софрон (писар):
..... Н. Жукатинський
Петро (слуга у Білоз.):
..... Д. Зінковський
Музика Й. Яцевича.
Ціни місць: перші місця, 75 цнт.; другі, 50 цнт.; треті 35 цнт. Місця стоячі, 15 цнт.
Початок точно о 8-ій годині в вечір.
Просить ся Українців в Бостон, Масс., і в доокочичних місцевостях о ласкаву участь в першій виступі молоденького Товариства.
П. Кудрик, предс.,
П. Онуляк, секр.

В третій день свят Рождества Христового

в суботу 9. січня 1909 відбуде ся в Мт. Кармель, Па. в галі шкільній заходом місцевого хору „Вояна“ і шкільної молодіжи представленє

Вифлеемська ніч сценічний образ в 5. відєл.

1. Ожиданє Спасителя;
2. Во Вифлеемі весела новина;
3. Поклін пастирів в вертепі;
4. Ірод і три царі;
5. Царі і пастирі віддають дари.

ВІДКРИТА ПЕРЕДПЛАТА на літературно-науковий двотомний „БУДУЧНІСТЬ“ Видає: Редакційний комітет. Річна передплата в Америці 2 долара на рік.

„В „Будучності“ беруть участь найзнаменитші українські письменники. На жаданє висилають ся оказові числа. Адресувати:

Львів, Вірменська 25, в ред. „Будучності“.

НЕБУВАЛА РІЧ В ТАЙЛОР, ПА.!!!

„Вифлеемська Ніч“ Ту прекрасну руську штуку в 5-тих відєлєнах зі сьпівами, відіграють читальники в Тайлор, Па. дня 8-го Січня 1909 т. є в п'ятницю вечер в другий день свят Різдв. в галі „Otta“ при Union St. проти руського штору п. Збудовського.

1. Відєлєна: „Ожиданє“, 2. Відєлєна: „Хвиля ласки“, 3. Відєлєна: „Людська злоба“, 4. Відєл.: „Співанє правди“, 5. Відєл.: „Вертеп“.

Особи:

1. Подорожний: П. К. Сенюк; цар Мельхіор: ... Л. Догий
2. Подорожний: М. Терпильцев; „Вальтазар: ... В. Пастух
Назарянн: А. Антошко; „Гаспар: ... Г. Семчишин
Гусляр Й. Сенюк; Хлопець 1 цара: ... Я. Голєвчак
1 жовнір Л. Сенюк; Хлопець 2 цара: ... Я. Шумейко
2 жовнір: М. Казімірів; Хлопець 3 цара: ... М. Трач
1 пастух: ... А. Михайлишин; Дворянин: Е. Вольт
2 „ Л. Сенюк; Ірод: А. Антошко
3 „ В. Оробець; Фарисей: Д. Іванів
4 „ М. Марушак; Симеон: Г. Сіпіванів
5 „ А. Федіний; Праведник: Ф. Трач
6 „ А. Калина; ангел: А. Головач
Св. Йосф: ... А. Александер; „ Я. Головач
Преч. Марія: ... М. Кваснишак; „ Д. Шумейко

Режисер і управитель хору п. С. Збудовський.

Гри свої перехвалявати не будем, скажемо тільки, що доложимо праці, щоб представленє випало вдоволяючо. Всі костюми до вистави нові і спеціально до сего шиті. Крім повисте поданих осіб виступають хори „Подорожних“, „Пастухів“ і „Ангелів“, а на остатку відсїпває цілий хор „Встань Давиде.“

Ціни місць 50, 35 і 15 цнт. Початок точно о 1/8-ї п'етерем. Варта побачити; виступає більше як 30 осіб!!

GLEN LYON, Pa. бр. сьв. П. і П. від. 27 подає до відомості, що буде приймати нових членів до бр. за половину вступного в місяцях січню і лютм.
М. Фуджак,
Н. Москва,
А. Фринько.

ALLENTOWN, PA. бр. сьв. Арх. Мих. подає до відомості, що буде приймати в місяцях і січня нових членів до бр. без вступного.
Ст. Палаяниця, секр.

Пашері листові в образцях — 25 штук 50 цнт.

Також можна дістати:

Книжочки колекторські церковні 10
Книжочки Братські 10
Метрики хрещеня 3
Метрики шлюбні 3
Метрики смерті 3
Помияник померших душ ... 10
Молитвенники в красній оправі.
Бог Надежда моя \$2 50
Хліб Душі 2 50
Druh Duszi 1 50
Druh Duszi (в звич. опр.) 75
Молитвенник малий 1 50
Вінець 1 50
Зборник 2 30

SVOBODA

184 Hudson Str., New York

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство приналежне до „Союза“, повинно мати отсі книжки:

- 1) Книжку членів (Іменомов).
- 2) Книжку місячних склянок.
- 3) Книжку касову і протоколи.

На сї книжки повинно кожде братство виставити 5 доларів до кінця „Сонця“.

Найбільша чесько-словенська і християнська фірма прайори, гузики, братські відзнаки, шапки та усі річи потрібні для братств в Америці.
ЕМІЛЬ БАХМАН
580 So Centre Ave., Chicago, Ill.
Пашіть по наш великій, 60 сторін числячий каталог, в яким містять ся також сотки похвальних листів від всіх словянських братств в Америці. Пашіть до нас по словенські або по руськи — як хто тїє. Знаємо по руськи чтати але відповідати будемо по словенськи. 50

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

як пошукувати знайомих, оголошення балів, представлень, студій і т. п. друкує в "Свободі" по ціні одного цента від слова за один раз. Гроші треба прислати наперед.

ПОШУКУЮ

брата Нестора Гарматюка, родом з Лубянок нпзших, збаражського повіту, Галичина. Послідній раз писав з Каліфорнії. Хто би знав, де він є, або він сам, прошу написати до мене. Матвій Гарматюк, 123 E. First St., New York City.

ДЕ Є

Петро Микетів, род. з Ланук маля, пов. Бібрка, Гал. Перебував в Канаді, в Grand Falls, N. B. Хтоб про него що знав, звольте донести до
Jos. Walowicz, Box 39
Oxford Furnace, N. Y.

ОПОВІСТКА.

Перед двома роками помер десь в Америці Іван Вовк, родом з Пальчице, пов. Збараж, Галичина. По нім лишився в краю спадок, яким не можуть розпорядитися задля браку метрики смерті. Тим-то я підписаний звертаюся отсею дорогою до Всех духовних ОО. і взагалі до всіх чесних і добрих людей, які знали-б, де згаданий Іван Вовк помер, або хто його хоронив, з усердною просьбою, щоби подали се мені до відомості. Небіжчик був довгий час дяко-учителем в Америці. За ласкаву інформацію дякую сердечно вже наперед.

Стефан Вильчинський,
137 Filzwater St. Philadelphia, Pa

ПІВЕЦЬ ЦЕРКОВНИЙ

пошукує посади. Має гарний голос і вмє вести хоральний спів.

Григорій Орецький,
658 — 4th St., Troy, N. Y.

ЧАСИ ПОПРАВЛЯЮТЬСЯ тому хочу навязати переписку із вільнодумною працьовитою жінчиною, середного віку. Я сам числю літ 29. Прошу о фотографію. За таку ручку. Спішить ся дівчата!

M. Orach, 617 Grove St.,
1-4 Vancouver, B. C., Canada.

ЕСЛИ ХОЧЕТЕ

купити гарний календар "Промисли", Біблію або Буквар, листи або картки з портретом Січинського, то пишть до
Was. Hrybinka, 15 May St.,
Ansonia, Conn.

ЛИСТОВІ ПАПЕРИ

дуже гарні, в кількох кольорах та золотеним друком, з наліпними квітками і хорошими текстами, по 35 цнт. тузін, або 4 тузини за долара. Відпродажним даємо добрий рабат.

N. Joseph Co., 1477 Columbus Ave., Boston, Mass.

ХТО МЕНІ ЗАПЛЕ

докладні адреси своїх знайомих, працюючих тепер по робочих плейзах, дістане даром від мене великий об'єктовий календар або красну книжку до моленья. Адреси належить засилати до:
John Nemeth,
457 Washington Str., New York

ДОБРИЙ ЗАРОВОК

Кожний може легенько заробити 12 доларів тиждень через розповсюджене нашого російського тютюну.

Пробу вишлемо даром. Пиштьте сейчас залучаючи марку на відповід до
Ruseian Tobacco Co.
132 Nassau Str. Room 301
New York, N. Y.

Вже вийшов з друку

Збірник
сїчових і хлосських пісень.

Ціна одного примірника 15 цнт. За 1 долар вишлемо 8 примірників. Адресувати так:
J. SLUZAR,
435 E. 6 Str., New York.

Если вы хотите

добру Віску (горівку)

напиштьте сейчас до нас, а ми вишлемо Вам без кошту повну кварту найліпшої віски (горівки).

SECURITY CO.,
S. 262 Water str., Chicago, Ill.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

10 акрів, гарний дім і будинки. в самім місті 850.00 д.

85 акрів, 2 доми, 3 гарні інші будинки, хороший сад, 1-а миля від міста 1.800.00 д.

200 акрів, 2 милі від міста, 2 сарай, дуже гарні будинки 2.800.00 дол.

100 акрів, дім, добра земля 600.00 д.

220 акрів, в місті, 2 доми, хороши будинки, усе в найгарнішій порядку 6.000.00 дол.

Половину ціни належить зложити з гори, а половину на сплату.

Dan. Kudlik
3-2 Colchester, Conn.

ЧИТАЙТЕ!

ВАЖНЕ ДЛЯ РОБИТНИКІВ!
ВАЖНЕ ДЛЯ ДІВЧАТ!

Безплатне Руске Бюро Праці ім. св. Рафаїла, 339 East 20th Street, New York (близько рускої грек. кат. церкви св. Юрія) межи 1 а 2 евною вишукує роботу для мушин і жєлщє, і уділяє інформації та поради емігрантам.

Просимо всіх, що знають про яку роботу на своїм плейзі для мушин, або дївчат, донести про се під слїдующею адресою:

ST. RAPHAEL'S RUTHENIAN FREE EMPLOYMENT BUREAU

339 East 20th St., New York.

ЧИТАЙТЕ!

ВАЖНЕ ДЛЯ РОБИТНИКІВ!
ВАЖНЕ ДЛЯ ДІВЧАТ!

Безплатне Руске Бюро Праці ім. св. Рафаїла, 339 East 20th Street, New York (близько рускої грек. кат. церкви св. Юрія) межи 1 а 2 евною вишукує роботу для мушин і жєлщє, і уділяє інформації та поради емігрантам.

Просимо всіх, що знають про яку роботу на своїм плейзі для мушин, або дївчат, донести про се під слїдующею адресою:

ST. RAPHAEL'S RUTHENIAN FREE EMPLOYMENT BUREAU

339 East 20th St., New York.

ЧИТАЙТЕ!

ВАЖНЕ ДЛЯ РОБИТНИКІВ!
ВАЖНЕ ДЛЯ ДІВЧАТ!

Безплатне Руске Бюро Праці ім. св. Рафаїла, 339 East 20th Street, New York (близько рускої грек. кат. церкви св. Юрія) межи 1 а 2 евною вишукує роботу для мушин і жєлщє, і уділяє інформації та поради емігрантам.

Просимо всіх, що знають про яку роботу на своїм плейзі для мушин, або дївчат, донести про се під слїдующею адресою:

ST. RAPHAEL'S RUTHENIAN FREE EMPLOYMENT BUREAU

339 East 20th St., New York.

ЧИТАЙТЕ!

ВАЖНЕ ДЛЯ РОБИТНИКІВ!
ВАЖНЕ ДЛЯ ДІВЧАТ!

Безплатне Руске Бюро Праці ім. св. Рафаїла, 339 East 20th Street, New York (близько рускої грек. кат. церкви св. Юрія) межи 1 а 2 евною вишукує роботу для мушин і жєлщє, і уділяє інформації та поради емігрантам.

Просимо всіх, що знають про яку роботу на своїм плейзі для мушин, або дївчат, донести про се під слїдующею адресою:

ST. RAPHAEL'S RUTHENIAN FREE EMPLOYMENT BUREAU

339 East 20th St., New York.

ЧИТАЙТЕ!

ВАЖНЕ ДЛЯ РОБИТНИКІВ!
ВАЖНЕ ДЛЯ ДІВЧАТ!

Безплатне Руске Бюро Праці ім. св. Рафаїла, 339 East 20th Street, New York (близько рускої грек. кат. церкви св. Юрія) межи 1 а 2 евною вишукує роботу для мушин і жєлщє, і уділяє інформації та поради емігрантам.

Просимо всіх, що знають про яку роботу на своїм плейзі для мушин, або дївчат, донести про се під слїдующею адресою:

ST. RAPHAEL'S RUTHENIAN FREE EMPLOYMENT BUREAU

339 East 20th St., New York.

ЧИТАЙТЕ!

ВАЖНЕ ДЛЯ РОБИТНИКІВ!
ВАЖНЕ ДЛЯ ДІВЧАТ!

Безплатне Руске Бюро Праці ім. св. Рафаїла, 339 East 20th Street, New York (близько рускої грек. кат. церкви св. Юрія) межи 1 а 2 евною вишукує роботу для мушин і жєлщє, і уділяє інформації та поради емігрантам.

Свій до свого!

Нумо Братя! Свій до свого! До Мамроша! Всі до одного! Чужих усіх поминайте, Тільки свого підпірайте. Мамрош Руєни справедливий, А в бізнесі все учтивий — Хто-же хоче більше знати, Прошу прийти й переконатись.

Горівки найлучші має, Бо злих зовсім не тримає.

Й так віску, комовицю, Для всіх добру сливовицю

Арак, коняк, рум, паленка І кмінківка солоденька;

Вина рівножє всі хороші І то за дешеві гроші.

Пиво свіже і холодне — Лучше бути вже не годне.

Є цигара, щоб курити Лш у него тра купити.

Тому Братя, памятайте, Та до нього завертайте.

А ті, що в контрів приїжджають Най сей адрес памятають:

Trof. Mamrosh,
110 Morris str.,
Jersey City, N. J.

Русини! позір!

По послідній ревізії книг банкових, державні контролери ствердили, що

German Savings & Deposit Bank

на розі 14 of i Carson улиці, South Side.

Pittsburg, Pa.

є одним з найбогатших і найпевніших банків не тільки в Пенсильвенії, але в цілх Злучених Державах. Тому Русини уважайте, де маєте складати гроші на процент, де шифкарти купувати, і відки висилати гроші та де маєте залагоджувати справи війскові і нотаріальні.

З поважанем,
И. Ф. Ерн, А. П. Міллер
А. Бучак, Русин.

Золота годинка і ланушон за даром!

Американський загарок з поволоченою або мікеловою ковертою. І гарантує, що він тримає добрий час і рівнаєсь 10-доларовій годині. За даром кому небуд хто опрацює

24 кавалків золотарських виробів 10-дентових. Пришлїть свій адрес, а ми вишлемо сі золотарські річє; коли скродаєтьте пришлїть \$2.40 за спроводні кавалки ми вишлемо сію годинку і ланушон

CROWN JEWELRY Co. Dept 8
882 Bosworth Ave., Chicago, Ill.

THE FIRST

NATIONAL BANK

OF MINERSVILLE, PA.

Капітал \$50.000.00. Надвїшка і нерозділені зиски \$93.000.00.

Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк в Скулкїл Кавнті.

Провадить загальний банковий бізнес. Видає міжнародні монї ордери, драфти і переислає гроші до всіх частий світа, позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послїдних 5 літ і виносать тепер околє \$500.000.00.

Гроші переислає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Руска

Агенція

Кора-

бельна

і Пере-

силка

Грошей

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджєє слїдуочи справи:

Пересилає Гроші до всіх країв по цінах можливо найтанших і як найкорше.

Продає Шифкарти на різні лінії корабельні до старого краю і в краю до Америки по найтанших цінах.

Виробляє повновласти, контракти купна і продажі заосмотрені підписом конзуля; перепроваджєє всякі інші справи зі судами і старокравними властями.

Понагодує справи війскові, як увільненє від асєтирунку, війскової контролі, увільненє від вправ і т. п.

Мінєє гроші — старокравні в американські і американські на краєві після біжучого курсу.

Адреса:

Ruthenian Exchange Co.

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Мусий

або

женський

годинник

за 15.50

на кредит

зі сплатою

на рати

протягом

8 місяців.

Навбїльша

оферта

і спосібність,

яка коли могла бути.

Сї хороши

годинники,

з золотеними

грубо ковертами

і артистично

вирішаними

підля найновїшої

моди, гарантує

ся на 25 літ;

єли однак

могуть вистати

на ціле житє.

Може

взбрати собі

в поміж: Elgin

Waltham, Hampden

або Tappan

movements. Нєрє

сї суть найліпші;

їхуть

дуже точно і суть

загалєно знамі,

як найлучші і

вїдомїйші; накручуть

ся пружиною. Ми

жадаємо за сї

високої вартості

годинники лишє

15.50 місто

їх дійсної

вартості 35 дол.

Ми не жадаємо

грошей наперед.

Вишлемо

нам Експресом

для оглядєня,

а єли вам

годинник подобає

ся і ви будете

здоволені в сї

надвичайно

дешевї ціні, то

валїть агєнтю

експресовому

7.50 і за

пересилку,

а сї агєнт

вїддаєть вам

сїю годинку.

Решту, то

є 8.00 дол.

ви будете

сплатувати

місячно по

1.00.

Ми

вам вїрно

без гваранції,

без підпису

написати

завмєленє

і обїцїє

валїти.

Памїтайте,

що ви єсьте

в повнї

посїданю

годинника,

сєйчас

по

валїченю

сєго

задатку.

Хтоб

хотїв

валїти

цїлу

суму

за

сїю

хорошїю

годинку,

то

для

того

ми

установлюємо

спєціалєну

цїну

13.50.

- S. C. Freter & Co.,

52 Dearbon Str.,

Chicago, Ill.

з кав-

цією

15.000

доларів

і нїд

контр-

ролю

Стебїту

Юю

Юю

Юю

Юю

Юю

Юю

Юю

Юю

Юю

Ю